

אברהם אבינו לא דאג לילדיו (תורגם אוטומטית)

Hebrew

תורגם אוטומטית

סיכום השיעור

סיכום מהלך השיעור המשולב: למה להיות יהודי, גבולות ההשפעה הבין-דורית, והעקידה כפרדיגמה

1. סיכום השיעור הקודם: "למה להיות יהודי?"

זהו המשך של השיעור מהשבוע שעבר (שנמסר ביידיש). השאלה המרכזית מאותו מפגש:

- **השאלה המרכזית ("מ"פיטר"):** למה אדם צריך להישאר יהודי?

- **התשובה הבסיסית שניתנה אז:** אין באמת אלטרנטיבה אמיתית — אתה יכול להיות רק *יידישע ייד* (יהודי יהודי) או *גוישע ייד* (יהודי גויי). מכיוון שלהיות יהודי גויי זה קיום עצוב ובלתי קוהרנטי, עדיף להיות יהודי יהודי.

2. המסגרת של ליאו שטראוס: "למה אנחנו עדיין יהודים"

תשובה זו מבוססת על ההרצאה של ליאו שטראוס *למה אנחנו עדיין יהודים*, שסוקרת "פתרונות" אפשריים לבעיה היהודית:

- **אפשרות: התבוללות (רצח עצמי תרבותי):** תפסיק להיות יהודי, דבר אנגלי, תהיה "אנשים נורמליים".

- **השיקול של הרצל:** הרצל אפילו שקל המרת דת המונית לנצרות — לא בגלל שהיה משוגע, אלא כי הוא *עבד לוגית על האפשרויות*. היושר האינטלקטואלי שלו ראוי להגנה: "אתה המשוגע שמעולם לא שקל את האפשרות הזו".

- **למה הרצל דחה את זה:** אתה לא יכול באמת להפוך ללא-יהודי. אתה הופך ל*גוי יהודי* — יצור שונא עצמו, לימינלי. אז הרצל הגיע למסקנה שעדיף להישאר יהודי.

3. הטיעון הנגדי: התבוללות רב-דורית

התנגדות רצינית למסקנה של שטראוס/הרצל:

- **ההתנגדות:** גם אם *הדור הראשון* של המתבוללים סובל כ"גויים יהודיים" מביכים, אחרי כמה דורות (ארבעה, חמישה, עשרה), הצאצאים ישכחו לחלוטין את מוצאם היהודי. "הבעיה היהודית" נפתרת כך *לצאצאין*.

- **בניסוח פורמלי:** אם אכפת לך יותר מהצאצאים שלך מאשר מעצמך, האם לא כדאי להתבולל עכשיו, לסבול כאב לטווח קצר, ולהעניק להם הקלה לטווח ארוך מרדיפות (מסעות צלב, פוגרומים, להיות "הורגי ישו", וכו')?

4. הבהרת המשמעות: נזק חומרי ורוחני

תלמיד מעלה את המציאות ההיסטורית של הרדיפות (מסעות צלב, נאצים, עיניים, מוות). הבהרה חשובה:

- הנזק של להיות יהודי בעולם עוין הוא לא רק חומרי (אלימות, מוות) אלא גם רוחני/מוסרי — אנשים לא משגשים כשהם במצב של רדיפה והשפלה.

- להיפך, "החיים הטובים" שמוותרים עליהם בהתבוללות הם לא רק נוחות חומרית אלא כוללים טובות מוסריות, אינטלקטואליות ורוחניות — חיים של שמירת מצוות, של להיות טוב מוסרית במסגרת שלך.

5. בעיית הטיייד-אוף

הדילמה מתחדדת לשאלת טרייד-אוף פילוסופית כללית:

- **האם כדאי להרוס את הייך (מוסרית, רוחנית) כדי שנכדי-נכדיך יימנעו ממערכת מסוימת של בעיות?**

- הפיכת התרחיש כדי להסיר הטיה רגשית: האם היית אומר ל*נוצרי* נרדף פשוט להפסיק להיות נוצרי למען צאצאיו? רובם היו אומרים כן — מה שמגלה שההתנגדות להתבוללות עשויה לנבוע מהתקשרות רגשית ולא מטיעון רציונלי.

- תלמיד מסכים עם ההתבוללות, והדחייה: "אתה מתנהג בטוח מאוד בצד אחד כי אתה חושב שהסכמה עם הצד *השני* [כלומר, להישאר יהודי] היא רק הטיה — אבל הצד התומך בהתבוללות גם הוא לא נכון באופן ברור".

6. עיקרון מתודולוגי מרכזי: היפוך הטיפשות אינו חכמה

6א. הטעות הנפוצה

אנשים רבים, מודעים להטיה שלהם (דתית, לאומית, שבטית), מתקנים יתר על המידה. הם חושבים: "אני מאמין ב-X רק בגלל שזה הצד *שלי*, אז כנראה X שגוי". הם מדמיינים שבשאלת השאלה "מה אם הייתי פלסטיני?" או "מה אם הייתי הצד השני?" הם משיגים אובייקטיביות — נקודת מבט מהאין".

6ב. הטענה החזקה

תיקון יתר זה הוא בעצמו טעות. מודעות להטיה אינה מניבה אוטומטית אמת. הרמב"ם דאג מהטיה שבטית, כן — אבל *ההיפוך* של הטיה שבטית אינו בהירות.

6ג. העיקרון של אליעזר יודקובסקי: "היפוך הטיפשות אינו חכמה"

- **אנלוגיית שבשבת הרוח:** *שבשבת רוח שבורה* שמצביעה באופן עקבי לכיוון הלא נכון עדיין שימושית (פשוט תהפוך אותה). אבל רוב הטעויות אינן *היפוכים שיטתיים* — הן **אקראיות**. אז פשוט להפוך את העמדה המוטעה שלך לא מביא אותך לאמת.

- **המחשבות הומוריסטיות:** "שאל בעל הבית ועשה את ההיפך = דעת תורה"; "שאל ליטבך ועשה את ההיפך".

6ד. בסיס פילוסופי: העיקרון האריסטוטלי/פיתגוראי

- **הפתיחה של *אנה קרנינה* של טולסטוי** ("כל המשפחות המאושרות מאושרות באותו אופן; כל המשפחות האומללות אומללות בדרכים שונות") ממחישה רעיון אריסטוטלי.

- **הטיעון של אריסטו:** יש דרכים רבות להיות רע ומעט דרכים להיות טוב — אחד מטיעונו לדוקטרינת האמצע.

- **שורשים פיתגוראיים:** אריסטו ייחס זאת לפיתגוראים, שקישרו את האחד עם הטוב ואת הרבים/המגוון/הלא שווה עם הרע. אפילו מספרים אי-זוגיים (המקושרים לאחדות) היו טובים, ומספרים זוגיים (*זוגות*, המרמזים על כפילות) היו רעים.

- **הנקודה הלוגית המרכזית:** מכיוון שיש הרבה יותר דרכים להיות טועה מאשר להיות צודק, לעשות את *ההיפך* של משהו טיפשי סטטיסטית סביר יותר להיות דבר טיפשי *אחר* מאשר הדבר הנכון.

< כפי שצינו אריסטו, רבי נחמן מברסלב וטולסטוי: **יש רק אמת אחת אבל דרכים רבות לטעות.** היפוך תשובה שגויה אחת לא מבטיח שתפגע באחת הנכונה — סביר שפשוט תנחת על תשובה שגויה *אחרת*.

6ה. השלכה על הטיעון המרכזי

התלמיד שאומר "אני מוטה כלפי יהדות, לכן ההתבוללות כנראה נכונה" עושה בדיוק את הטעות הזו. הכרה בהטיה שלך כלפי להישאר יהודי לא הופכת את המקרה להתבוללות לחזק יותר. אסטרטגיית ה"היפוך" לא מבהירה כלום — היא לא ממסה את השאלה האמיתית; היא רק מניחה שהסיבה היחידה שמישהו מחזיק בעמדה היא בגלל באיזה "צד" הוא נמצא. יש כאן **שאלה מהותית אמיתית**, והיפוך פרספקטיבות לא גורם לה להיעלם. יש לבחון את השאלה לגופה.

---

7. חזרה לשאלה המרכזית: האם כדאי להקריב למען צאצאים רחוקים?

7א. ניסוח מחדש של הבעיה

זה לא ברור שמישהו צריך להחמיר את חייו כדי שחיי נכד-נכדו יהיו טובים יותר. התבוללות לא עובדת בדור אחד — הדור הראשון סובל, והתועלת מצטברת רק לצאצאים מאוחרים יותר. זו לא אמונה יהודית ייחודית; זו חוויה אנושית כללית (מהגרים אומרים בדרך כלל "אני עושה את זה למען הילדים שלי"). אבל לעשות זאת למען *ילדים* זה דבר אחד; לעשות זאת למען *נכדי-נכדים* זה דבר אחר לגמרי — החישוב המוסרי הופך להיות הרבה פחות ברור.

7ב. שאלת משנה מרכזית: האם האדם הופך לרע בתהליך?

אם האדם חייב להפוך לאדם רע כדי שנכדיו בסופו של דבר יהיו "טובים" (כלומר, מתבוללים בהצלחה), אז ההקרבה כנראה לא מוצדקת. זה מסומן כשיקול רציני, לא כנקודה מוכרעת.

---

8. המסגרת של ליאו שטראוס: למה בכלל שקלו התבוללות

8א. הגדרת "הבעיה היהודית"

נקודת המוצא של ליאו שטראוס (*הוא אמינא* — ההנחה הראשונית שיש לבחון): יהודים יכולים להתבולל, אבל מכיוון שזה לא יעבוד בדור אחד, הם לא צריכים. **למה בכלל הוצעה ההתבוללות:** כדי לפתור את "הבעיה היהודית" — שכולם שונאים את היהודים, מה שמוביל לרדיפות, התעללות והרג. גם אם לא נגרם נזק פיזי, **להיות שנוא אוניברסלית זה בעצמו רע** — זו הנחה חזקה.

8ב. טענה פרובוקטיבית: שנוא אוניברסלית כסימן שמהו לא בסדר

אם כולם שונאים אותך, זה כנראה סימן שמהו לא בסדר *איתך*, לא רק עם כולם. זה מאתגר את ההבנה העצמית היהודית הנפוצה ש"כולם שונאים אותנו אבל אנחנו הטובים ביותר". הבנה עצמית זו לא בהכרח שקרית, אבל היא צריכה לתת לאדם **עצירה** — זו לא אמונת ברירת מחזל יציבה או סבירה.

8ג. דחיפה חזרה של תלמיד ושאלת ה"היפוך"

- **תלמיד:** האם ההיפך נכון — אם כולם אוהבים אותך, זה אומר שאתה טוב?

- **תשובה:** לא הוכחה, אבל זה סימן. שנוא אוניברסלית היא סימן שמהו לא בסדר; אישור אוניברסלי אינו הוכחה לטוב, אבל זה גם לא סיבה לדאגה. פופולריות מתפקדת כראיה משמעותית, לא "סרט מדידה" מוחלט.

---

9. האם אנשים טובים שונאים? טיעון סוקרטי

9א. האתגר המרכזי

למה אנשים טובים באמת — אנשים שעושים דברים טובים יותר — יהיו שונאים? זה רעיון מוזר. אם אתה באמת עושה דברים טובים יותר, מי יתנגד לזה?

9ב. התייחסות להתנגדויות

- **"אתה עושה את זה גרוע יותר לאנשים רעים":** אבל אז האם אתה באמת עושה דברים *טובים יותר* בסך הכל? וגם עונש אמור להיות *טוב* לאדם הרע (רפורמטיבי), לא רק מזיק.

- **"אנשים רעים מקנאים באנשים טובים":** אם אדם טוב מעורר קנאה, משהו לא בסדר בגישה של האדם הטוב.

- **"אנשים רעים שונאים את מה שטוב להם":** האנלוגיה של סוקרטס לרופא — חולים כמעט אף פעם לא שונאים רופאים, גם כשרופאים כופים דרישות לא נעימות (דיאטות, הפסקת עישון). אנשים אולי לא *מקשיבים*, אבל הם לא *שונאים* את הרופא. זה מצביע על כך שאנשים מועילים באמת לא שונאים באופן טבעי.

9ג. טיעון ה"מורה הרע"

אנחנו נוחים מדי עם הנרטיב "אנחנו שונאים כי אנחנו צודקים". נוחות זו חשודה ומסוכנת. רוב האנשים למעשה *שמחים* להיות מתוקנים ברוב התחומים. אם מתעוררת שנואה, המורה נושא באחריות משמעותית.

< ### # סטייה צדדית: הרפובליקה של אפלטון על שנתא פילוסופים

< אפלטון טען שאנשים שונאים פילוסופים כי רוב הפילוסופים שהם פוגשים הם באמת אנשים רעים — שנואה על ידי אסוציאציה, מקרה של "אובייקט מוטעה".

מסקנה מעשית: אם אתה גורם לאנשים לשנוא אותך, אתה נכשל בהוראה. להיות צודק חסר משמעות אם אתה לא יכול להעביר אמת. אפשרויות:

- אל תלמד עד שאנשים מוכנים.

- מצא שיטות "חתרניות" כך שאנשים לא יבינו שאתה מאתגר אותם עד שיהיה מאוחר מדי.

- שמור שתיקה במקום לעורר שנואה שלא משיגה כלום.

9ד. מסקנה: שנואה כאבחון

אנחנו מורגלים ל"רעיון מזור" — הרעיון שלהיות צודק אומר שכדאי לצפות לשנואה אוניברסלית. זה אולי שטויות אגוצנטריות. אם הצדיקים שונאים, התגובה הנכונה עשויה להיות *תשובה* (חזרה בתשובה/בדיקה עצמית), לא חיזוק עצמי. אנחנו חיים בבורות עמוקה לגבי הטוב, האמת, היפה — אנחנו מנווטים לפי *סימנים*. התנגדות אוניברסלית היא סימן מרכזי שמהו עשוי להיות לא בסדר.

9ה. ויתור של תלמיד

אדם לא צריך בהכרח להיות שנוא על ידי כולם; אדם צריך לצפות להיות **אהוב על ידי רוב האנשים**.

---

10. העלות המעשית של להיות שנוא — הטיעון להתבוללות מתחזק

10א. שגשוג אנושי דורש שיתוף פעולה

בני אדם צריכים בני אדם אחרים: לבתי ספר, עסקים, נישואין, שיתוף פעולה. להיות מודר מהחברה מנתק אותך מ-~90% מהטובות האנושיות.

דוגמה היסטורית קונקרטי: אוניברסיטאות אירופיות גילו תרופות למחלות, אבל יהודים לא יכלו להיכנס בלי להתנצר.

טיעון ההתבוללות (נלקח בריצינות): אם להישאר יהודי אומר להיות מודר מלתרם לקידום האנושות (למשל, לרפא סרטן), אז אתה שותף לאובדן הזה. אתה לא יכול פשוט להגיד "הם הרעים" — גם אתה נכשל לעשות טוב.

10ב. הטיעון הנגדי: זה לא יעבוד לך*, רק לצאצאך

גם אם אתה מתנצר, *אתה* לא תתקבל — תסומן כ"נוצרי חדש" ולא יסמכו עליך (כמו באינקוויזיציה הספרדית). רק *נכדי-נכדיך* יתקבלו באופן מלא (אפילו הקטגוריות הגזעיות של היטלר הכירו בנקודת חיתוך זו ב-~4 דורות).

הבחנה מרכזית: "לחלוק עולם" אומר לחלוק את עולם המשפחה (קשר אמיתי, אינטימי), לא רק לחיות באותה תקופה.

---

13. מודל אברהם אבינו — הטיעון החיובי המרכזי

13.1. התוכנית של אברהם

לאברהם הייתה **תוכנית** — לתקן משהו לכל העולם (או לפחות למשפחתו), אבל *הכלי* לביצוע התוכנית הזו היה **משפחתו/עמו** (עם הוא "פשוט גרסה גדולה יותר של משפחה"). התוכנית **דרשה ילדים ביולוגיים** — כשאברהם לא יכול היה להביא ילדים, התוכנית הייתה מאוימת. זה לא עובד בלי צאצאים.

13.2. המנגנון: הרגלה בין-דורית

מתוך השיעור של השבוע הקודם:

- כשאדם מרגיל תכונות טובות, ההרגלים האלה הופכים לטבע שני — מתואר כ*שכר* של מעשים טובים.

- **אותו תהליך פועל בין דורות:** ילדים מקבלים את ההרגלים המצטברים של הוריהם (טובים ורעים) "בחנינם" — דרך חינוך, חיים במשק הבית, ואולי גנטיקה.

- הורים רואים את ההרגלים הרעים שלהם משתקפים בלי מודעות עצמית בילדיהם (מכיוון שההורה עדיין רואה את עצמו כ"בוחר", בעוד שהילד פשוט *יש לו* את ההרגל כמנהג משפחתי).

התוכנית של אברהם הייתה **למנף את ההעברה הבין-דורית הזו** — לטפח ולהחדיר לאט הרגלים טובים לאורך דורות, לעבוד עם המנגנונים הביולוגיים והחברתיים של הטבע האנושי.

< ### סטייה צדדית: למה לא תלמידים במקום ילדים?

< תלמיד שואל: למה אברהם לא יכול היה להשתמש בתלמידים? המדרש אומר שתלמידים טובים יותר מילדים, אבל זה *מדרש*, לא *פשוט*. אם אתה רוצה לעבוד עם הטבע האנושי ביעילות, כדאי לעבוד **קרוב ככל האפשר לביולוגיה**. יצחק לא יכול היה להתחתן עם המדרש" — כלומר, המציאות המעשית דורשת משפחה ביולוגית.

13.3. עיקרון כללי: שינוי חברתי חייב לעבוד *עם* הטבע האנושי

כל מהפכה שהולכת **נגד המשפחה** צפויה להיכשל או לייצר השלכות לא מכוונות. שינוי חברתי יעיל משתמש בטבע האנושי **כפי שהוא**, לא כפי שהיינו רוצים שיהיה (מפנה למקיאואולי: פוליטיקה יעילה דורשת תיאור ריאליסטי של הטבע האנושי). לכן, הכלי של **משפחה, ביולוגיה ושושלת** הוא הכלי האמין ביותר לשינוי מוסרי/חברתי לטווח ארוך.

---

14. המשבר של אברהם: התוכנית קורסת בלי ילדים

אברהם הבין שבלי ילדים, כל התוכנית קורסת. פנייתו לה' (**בפרשת לך לך**) מתפרשת לא כבקשת תפילה אלא כרגע של התמודדות קיומית — הכרה (**חשש**) שהתוכנית נכשלת. אברהם אומר: "הבטחת לי שכר, אבל אין לי אפילו ילדים" — כלומר התוכנית שנקבעה אלוהית (לך לך, תתברך, יהיו לך צאצאים) לא התממשה.

מהלך פרשני מרכזי: כשהתורה אומרת "ה' הבטיח לו", זה אומר *זו הייתה התוכנית* — זה היה אמור לעבוד *באופן טבעי*, לא דרך התערבות נסית. גם אם ה' בעצמו אומר לך משהו, להסתמך על קסם במקום על תהליכים טבעיים זו תוכנית גרועה. ה' ברא את הטבע כדי שדברים יעבדו דרכו. אם התוכנית שלך היא "ה' יעקוף את הטבע שלו כדי להציל אותי", אתה פועל בצורה פגומה ביסודה.

< **הצרת צד/הבהרה:** זה דוחה טענה שנאמרה בשבוע הקודם שהטיעון היה שאברהם "טבעי הכל". זו לא בדיוק הנקודה — אלא, צריך להבין *איך ה' באמת עובד* (דרך הטבע). הקריאה האלטרנטיבית מסומנת **כדרוש**, לא **פשוט**.

זה מחדש את השאלה הקודמת: כמה יותר גרועים צריכים להיות חיך כדי שנכדי-נכדיך ישגשגו?

---

11. בעיית החובה הדורית

11.1. ה"לולאה המעניינת"

תובנה מרכזית: האדם שאתה כביכול מציל (נכד-נכד-הנכד) הוא בדיוק האדם שאיתו אין לך יותר קשר אמיתי.

תמיכה מקראית: שמות — ה' פוקד עוון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים.

פירוש רש"י: רחמי אב מגיעים רק כ-3-4 דורות. מעבר לזה, הקשר הרגשי והמעשי מתמוסס.

11.2. טיעון פנומנולוגי על עולמות משותפים

אתה וילדיך/נכדיך חולקים מאה שנה, עולם, חיים. נכדי-נכדים חיים בעולם שונה ביסודו. למטרות מעשיות, נכד-נכד-הנכד שלך הוא לא באמת "שלך" — אתה לא חולק איתם חיים.

---

12. חובות מוסריות פוחדות עם מרחק דורי

חובות לצאצאים מבוססות על **חיים משותפים** — קשר ממשי, חי. יש לך חובות לילדיך כי אתה חולק איתם חיים; אותו דבר חל על הורים וסבים וסבתות. אבל עד שאתה מגיע לסבא-רבא-רבא (או נכד-נכד-נכד), הקשר למעשה אפס:

- אתה לא חולק חיים, עולם, או חוויות אמיתיות איתם.

- החלק הגנטי/יחסי מדולל (למשל, "הוא רק בעלים על 1/128 ממני").

- לכן, אין לך חובה מוסרית *ספציפית* לצאצאים רחוקים *כצאצאייך*.

מסקנה: זה יהיה מוזר לומר שאתה צריך לעשות משהו במיוחד כדי שאנשים שאין לך קשר מוסרי אמיתי איתם ייהנו.

12.1. הבהרה: לא חווי אלא מבוסס על "סדר האהבה"

הטיעון מושרש ברעיון שחובות מוסריות עוקבות אחר **קרבה** — רמות של דאגה שמקרינות החוצה מהעצמי. להיות אדם טוב אומר לדאוג לילדיך, נכדיך, ואולי נכדי-נכדיך. מעבר לזה, הדאגה הופכת מופשטת ואוניברסלית ("אזרח העולם"/קוסמופוליטי), לא מכוונת ספציפית ל*שושלת* שלך.

12.2. בעיית האוניברסלי מול הפרטיקולרי

אם אכפת לך מהעולם ברמה הקוסמופוליטית, הפתרון לבעיות האנושות הוא אוניברסלי, לא אתני/משפחתי:

- **הבעיה היהודית** (הישרדות יהודית) — נפתרת על ידי עבודה ברמה הפרטיקולרית/משפחתית.

- **הבעיה האנושית** — נפתרת על ידי עבודה ברמה האוניברסלית (למשל, "הם צריכים להפסיק להרוג את היהודים").

אתה *יכול* לעבוד ברמה האוניברסלית מעבר לדור הרביעי, אבל אתה לא יכול למסגר את זה כחובה *לילדיך* באותה נקודה.

12.3. השלכה פרובוקטיבית: השכן מול הצאצא הרחוק

< ### אתגר תלמיד ודיאלוג

< תלמיד דוחף בחזרה: האם זה אומר שכדאי לדאוג יותר לבחור בעיר הסמוכה מאשר לנכד-נכד-הנכד שלך?

אולי כן — האדם הקרוב חולק יותר מהחיים והעולם האמיתיים שלך. לדאוג ל"בחורים אקראיים" מבוסס על אנושות משותפת, שהיא אמיתית אבל מופשטת. לדאוג לנכדים *כנכדים* (לא רק כבני אדם) דורש חיים משותפים ממשיים — עולם משפחתי משותף, מגע אמיתי, קשר אמיתי. לחלוק תקופה היסטורית הוא מעניין רק באופן מינימלי ("ראינו אישה בת 106 — הכל השתנה").

זו הייתה **ההשפלה הגדולה ביותר** של סדום: הציוויליזציה היריבה שנבנתה על חסד והכנסת אורחים הוכיחה עצמה כעדיפה צבאית על זו שנבנתה על חוסר רחמים.

18. הבלוף הדיפלומטי של מלך סדום

אחרי ההצלה, לפי **חוקי המלחמה**, הכל — אנשי סדום, רכוש, נשים, ילדים — שייכים לאברהם כמנצח. (אנלוגיה: זה אותו היגיון שבו ארץ ישראל שייכת לה' אחרי יציאת מצרים.)

מלך סדום ניסה תמרון דיפלומטי לשמירת כבוד: הוא הציע לאברהם את הרכוש/הכסף אם אברהם יחזיר את האנשים. זה היה **בלוף** — המלך לא היה במצב "לתת" כלום, מכיוון שהכל כבר שייך לאברהם מכוח כיבוש. המלך העמיד פנים שהוא מנהל משא ומתן מעמדת שוויון כדי לשמר את כבודו.

אברהם ראה דרך התחבולה. אם המלך היה אומר "אנחנו עבדיך, עשה מה שתרצה" (כניעה ללא תנאי), אברהם היה מנצח לגמרי. אבל למלך היה **מלכיצדק** (הכהן) לצדו שהפעיל משהו כמו "חוק בינלאומי", אז אברהם החליט להתרחק מכל העניין — לא לקחת כלום — במקום להיות מוצג כנהנה מהסדר דיפלומטי שעיוות את האמת. הוא סירב להתערב, מתוך הכרה שלקבל כל דבר יאפשר למלך סדום לטעון מאוחר יותר, **אני העשרתי את אברהם** — ובכך לערער את עצמאות אברהם ואת שלמות הפרויקט הציוויליזציוני שלו. הוא התנה רק **שבעלי בריתו** עדיין יקבלו את חלקם, מכיוון שהוא לא יכול היה לכפות את העקרונות שלו עליהם.

19. התוכנית של אברהם נכשלת — בעיית הירושה

המשבר התיאולוגי-מעשי המרכזי של חיי אברהם:

- **התוכנית המקורית:** לבוא לכנען, להקים משפחה צדקת, לבנות כוח (היו לו 318 לוחמים שהביסו את האימפריה הגדולה ביותר של התקופה), ולחיות כקהילה צדקת גדלה ומתקיימת.

- **התוכנית פושטת רגל:**

- אין לו **ילדים** משלו (עם שרה).

- ניסיונות לירושה חלופית לא עבדו.

- **ישמעאל** היה "תוכנית ב", אבל נכשל — ישמעאל לא הפך ל*מענטש*. ביולוגיה חשובה (%50 DNA מהאם — הגר לא הייתה *צדקת*), לאנשים יש בחירה חופשית, וישמעאל נשלח עם אמו, לא גדל ישירות על ידי אברהם.

- אותו דפוס חוזר מאוחר יותר עם **עשו** (בנו של יצחק).

20. הבעיה המרכזית: גבול ההשפעה הבין-דורית

זהו הטיעון הפילוסופי המרכזי:

- **ההשפעה האמיתית של אדם על צאצאים מוגבלת לכל היותר ארבעה דורות**, ובפועל לעתים קרובות רק אחד או שניים.

- אפילו ההורה/המורה הטוב ביותר לא יכול באמת לעצב נכדי-נכדים. באותה נקודה, הדמות המקורית הופכת להפשטה רחוקה, לא להשפעה חיה.

סטייה צדדית: זה חל גם על מורים

העיקרון מתרחב מעבר למשפחה: **גם מורים מתמודדים עם המגבלה הזו.**

- אנחנו קוראים למשה רבינו "רבנו לעשרת אלפים דור" — אבל מה זה באמת אומר? "אני לא זוכה לדבר איתו". אין דבר כזה להיות מורה אמיתי לאורך אלפי שנים בשום מובן פשוט.

- **ביקורת עכשווית חדה:** כשאנשים אומרים "הרבי מעולם לא מת — התורה שלו עדיין חיה, אז זה ממשיך לנצח" — זה **בלוף**. זה עובד בערך דור וחצי. האנשים שאמרו את זה גם מתים, מבלי להבין שהטענה שלהם הייתה "נבואת שקר מזויפת". הדור הבא יורש *מסורה* של לומר את זה, ו"אז כולנו חיים בשקר".

15. האופטימיות הנאיבית אבל ההכרחית של אברהם בתחילה

לאברהם הייתה בהתחלה השקפה נאיבית — הוא האמין שהכל יסתדר בצורה מושלמת. הנאיביות הזו הייתה *הכרחית*: לו אברהם הבין מההתחלה כמה קשה התהליך יהיה, הוא מעולם לא היה מתחיל. ה' אז תיקן את הבנת אברהם, והראה לו שהוא עשה טעות בסיסית לגבי איך תהליכים ציוויליזציוניים כאלה עובדים.

16. המעבר האסטרטגי של אברהם

המעבר של אברהם מאור כשדים/חרן לכנען מוסבר אסטרטגית:

- בחרן, כולם הכירו אותו כ"הבן **החוצפן** של תרח" ששבר את גטשקעלאך של אביו — אף אחד לא לקח אותו ברצינות.

- **משנה מקום משנה מזל** — על ידי מעבר, הוא יכול היה להמציא את עצמו מחדש.

- במקום החדש, הוא הציג את עצמו כמייסד של דת חדשה (**ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם**).

- הוא התחיל לצבור חסידים.

< ### סטייה צדדית: המשמעות של "גטשקע"

< טנגנטה הומוריסטית ארוכה על תרגום המילה היידישית **גטשקע** (מונח מזלזל מעט לפסל/צלמית קטן). "אליל" באנגלית נושא יותר מדי הוד — **גטשקע** הוא משהו קטן ומגוחך. "פסל" גם הוא מפואר מדי. הצעות שונות (בובות, פסלים) נדחות. אנקדוטה על מועדון האלק בשדרות קנדי משותפת. הנקודה: האלילים של תרח לא היו "אלילים" מפוארים — הם היו גטשקעלאך פתטיים.

17. התשתית המוסדית של אברהם

המזבח שאברהם בנה מתפרש מחדש: זה לא היה רק ערימת אבנים במדבר. **מזבח** הוא מבנה קבוע — הוא מייצג קומפלקס מוסדי שלם: ישיבה/אקדמיה, מרכז מקדש/פולחן, מרכז הכנסת אורחים (כמו "בית חב"ד"). אברהם הקים תשתית ציוויליזציונית מלאה להוראת דתו ולתרגול **הכנסת אורחים**.

18. סדום כיריבה העיקרית של אברהם ("המתנגדים המקוריים")

סדום מוצגת כראי אידיאולוגי מנוגד של אברהם — ציוויליזציה מתחרה חדשה עם תוכנית שונה בתכלית:

- **מודל אברהם:** חסד, הכנסת אורחים, הסברה פתוחה בצמתים, הוראת דת לכולם.

- **מודל סדום:** חברה ספרטנית — אין רחמים, אין חמלה לחלשים, מריטוקרטיה קפדנית, הסתמכות עצמית, חוסר רחמים ("אנחנו שותים דמעות ליברליות").

שתיהן היו **חברות חדשות** עם חזונות מתחרים לציוויליזציה.

18א. סיפור לוט כממחיש את היריבות

עזיבת לוט את אברהם והתיישבותו בסדום מדרמטת את המתח. לוט אמר "אין מקום לי כאן" ונמשך לסדום, והפך לאריסטוקרט שם (**יושב בשער סדום**). זה מקביל לדינמיקה של **בכור** שנדונה קודם — השאפתן שפורש.

18ב. המלחמה עם כדרלעומר: ההשפלה של סדום

המבחן הגדול של סדום הגיע כשהם מרדו **בכדרלעומר** (אולי אותו יריב שאברהם ברח ממנו). הסדומים האמינו שהחברה הקשושה והבלתי סלחנית שלהם יכולה להביס את האימפריה הזו — אבל הם לא יכלו. אברהם, עם רק 318 איש, הצליח היכן שסדום נכשלה, והציל אותם רק בגלל שאחינו לוט היה שם במקרה.

- אברהם אבינו הוא ה"מקור" שמכר את היהודים לסבל. הייתה לו בחירה: ילדיו הולכים לגיהנום, או שהם סובלים בעולם הזה תחת האומות. הוא בחר באחרון.

- שכבה חדשה נוספת: אברהם בחר בזה בדיוק בגלל בעיית הדור הרביעי. הוא ניסה ליצור משהו שמחזיק מעמד מעבר לדור הרביעי, שבו זה "מתחיל לעבוד". הסבל בגלות הוא המחיר של הפרויקט הזה.

25. העקידה כתמונה המרכזית

25א. בעיית זכות הסבים

בראש השנה אנחנו מפעילים זכור לנו עקידת יצחק — זכור את העקידה למעננו. אבל השיעור בדיוק קבע שסבים לא חשובים אחרי כמה דורות. אז למה מעשה אברהם לפני אלפי שנים צריך לחשוב לנו? זו אותה בעיה בניסוח מחדש.

25ב. פרשנות הרמב"ם לניסיון (מורה נבוכים ג:כד)

הרמב"ם מתייחס לבעיה התיאולוגית ש"ניסיון" מרמז שה' לא יודע את התוצאה:

- ניסיון לא אומר "מבחן" — זה אומר פרסום (מהשורש "נס" = דגל/סימן). העקידה היא סיפור מפורסם שממנו אנחנו לומדים שני דברים:

1. נביאים בטוחים לחלוטין בנבואתם. אף אדם נורמלי וטוב לא היה הורג את בנו אלא אם כן בטוח לחלוטין שה' ציווה על כך. זה מבסס את מציאות הנבואה *לנביא* (לא בהכרח לאף אחד אחר). מכיוון שנבואה היא יסודית לדת, ואברהם ייסד דת, זה קריטי.

2. הרצינות של אהבת ה'. אברהם היה זקן, רצה נואשות ילד, סוף סוף היה לו אחד, ואז היה מוכן להקריב אותו — לא ברגע של תשוקה אלא אחרי שלושה ימים של התלבטות. זה מראה את עומק אהבת ה', נעשה לא לשכר אלא אך ורק מאהבה.

25ג. הטענה המוזרה של הרמב"ם: עלינו לחקות את העקידה

הרמב"ם אומר שאנחנו עוקבים אחרי דעותיו האמיתיות של אברהם וגם מחקים את מעשיו. העקידה היא הדוגמה העליונה. אבל אנחנו לא מבצעים עקידה ממש. כל הנקודה היא שזה לא בוצע. אז מה זה אומר "לחקות" אותה?

26. הפשט החדשני: עקידה = ברית בין הבתרים

הטענה הפרשנית המרכזית:

- העקידה היא בעצם דבר כמו ברית בין הבתרים (הברית בין הבתרים, שבה נאמר לאברהם שצאצאיו יסבלו 400 שנה בגלות).

- העקידה היא משל לבחירת אברהם בגלות לילדיו.

- אברהם ניסה לפתור בעיה שחורגת מאופק ארבעת הדורות. כדי ליצור משהו ששורד מעבר לדעיכה הטבעית של השפעה הורית (מעבר לדור הרביעי), הוא היה צריך **להקריב את רווחת ארבעת הדורות הראשונים**.

- זה אומר: לחשוב מעבר לילדיך דורש נכונות לא לדאוג לדורות המיידים — מסומל בנכונות לשחוט את בנו.

- מילולית: אברהם לא שחט את יצחק, אבל הוא כן גרם ליצחק ללכת לגלות, ליעקב לסבול, ובסופו של דבר — נאמר בחדות — אברהם גרם לששת המיליונים להיהרג על ידי היטלר. זה מה שהמדרש מתכוון.

27. הסינתזה: עקידה, משיח ואהבת ה'

- למה אברהם גרם לכל הסבל הזה? כי הוא ניסה ליצור משהו ששורד את סוף התהליך הדורי הטבעי.

- הודאה כנה: "אני לא באמת יודע שיש פתרון אמיתי לבעיה הזו." כל דור כנראה צריך מורים חיים משלו. אבל חייב להיות *משהו יותר* — איזושהי אסטרטגיה שהמסורת פיתחה.

21. פשט חדש על ברית בין הבתרים

פרשנות מחודשת רצינית של ברית בין הבתרים (בראשית ט"ו):

- מסר ה' לאברהם: התוכנית שלך לחיות באושר ועושר בכנען עם ילדים ונכדים היא שטות — כי נכדי-נכדיך לא באמת יזכרו מי היה אברהם, או אם כן, זה יהיה ב"איזו דרך מוזרה מזויפת".

- התוכנית מעולם לא הייתה בת קיימא. אברהם חי 25-24 שנה על בסיסה, אבל היא מעולם לא הייתה אמיתית.

- ה' מציג תוכנית אחרת — כזו שלא מובנת לגמרי, אבל ש*לכל הפחות* אומרת: אתה לא יכול להסתמך על הצלת נכדי-נכדיך דרך השפעה אישית ישירה.

21א. המשמעות של "400 שנה" ו"דור רביעי"

- 400 שנות העבדות שנבאו בברית = ארבעה מחזורים של ארבעה דורות (100 שנה ≈ טווח הזיכרון החי של קבוצה אחת; 4x = הנקודה שבה אף אחד לא זוכר את האנשים שזכרו את האנשים שזכרו את המקור).

- זה ממופה על הפסוק ודור רביעי ישובו הנה — אותו היגיון שהטווח של אדם לא מתרחב מעבר לצעד הרביעי.

- מחיר ה' לתוכנית שבאמת עובדת: בדיוק לאותם ארבעה דורות (הטווח שאברהם לא יכול לשלוט בו), צאצאיו יחוו את ההיפך המוחלט של חלומם — עבדות לעם זר עם כוח מוחלט על ילדיו.

- אחרי זה, מחזור יתחיל שפותר איכשהו את בעיית ההעברה הבין-דורית.

22. הסתירה המרכזית מוכרת

מה שבא עכשיו הוא בניגוד לכל התזה של השיעור (שהורים לא צריכים להשקיע יתר על המידה בילדים כי ההשפעה דועכת עד הדור הרביעי). קריאה נגדית מוצגת כעת:

- הסיבה האמיתית שיהודים לא מתבוללים אינה המנגנון הטרגי של ליאו שטראוס (מעמד מנוכר תמידי), אלא האמונה שעד הדור הרביעי, משיח יבוא.

- ההיגיון: למה לא פשוט להפוך לעם רגיל? כי זה לא יחזיק מעמד — עד הדור הרביעי, משיח מגיע. זה מה שה' אמר לאברהם אבינו.

23. הפרדוקס של מורשת והדור הרביעי

פרדוקס:

- ההשפעה/המורשת שלך רק באמת מתחילה לפעול (או הופכת הכרחית) בדור הרביעי — בדיוק כשהשפעה ההורית הטבעית מתה.

- הגרסה "השליטית": הבעיה (התבוללות, אובדן זהות) רק באמת מתחילה בדור הרביעי.

- הגרסה "החיובית" (נאמרת בחוסר ודאות מוודה): אברהם עבד על משהו שתוכנן לשרוד מעבר למהלך הטבעי של השפעה דורית אנושית — משהו שמחזיק מעמד מעבר לאופק נכד-הנכד.

- הודאה כנה: "אין לי פתרון. אני רק עושה את הבעיה חיה כדי שתוכל לספוג אותה."

24. מי גרם לסבל היהודי? — אברהם אבינו

התחברות למדרש שנדון בשיעור קודם (אם לא צורם מכרם):

ברירה — היא מציגה את עצמה כאמת מוחלטת. אבל ה*מנגנון* שבו הוודאות הזו פועלת נשאר לא מוסבר.

---

32. העקידה = הסיפור של יהודים שמסרבים להתבולל

סיפור העקידה הוא בסופו של דבר הסיפור של יהודים שמסרבים להתבולל, ובכך גורמים לנכדי-נכדיהם לסבול או להיוושע. הדרך היחידה לעבוד עם משהו שחורג ממגבלות תהליך סופי היא לעבוד מעבר לו — לחרוג ממנו לחלוטין. זו המשמעות האמיתית של מסירות נפש: לא רק לסכן חיים אחד, אלא לחרוג ממסגרת של חיים אחד, משפחה אחת, אפילו דור אחד. המטרה של עם ישראל אינה ניתנת לצמצום להיות "המשפחה" או "הילדים של" כל דור מסוים.

---

33. הודאה כנה באי-פתרון

השיעור נסגר בכנות:

- "אין לי פתרון. אני רק אומר לכם את הבעיה."

- המנגנון שבו הפרויקט של אברהם באמת עובד מעבר לדור הרביעי לא ניתן להסבר.

- תשובת הרמב"ם היא שהנבואה היא כל כך ברורה באופן מוחלט לנביא שאין לו ברירה — הוא יודע שזה אמת. אבל זה לא מהווה הסבר של *איך* זה עובד.

- מעמד השאלה נשאר: האבות קיבלו נבואה שדרשה מהם, למעשה, להקריב את ילדיהם — לבחור במטרה טרנסצנדנטית לטווח ארוך על פני רווחה דורית מיידית. המנגנון שבו זה באמת מייצר ישועה נשאר לא מוסבר.

סיכום קשת הטיעון המלאה

1. למה להיות יהודי? → כי האלטרנטיבה (להיות "יהודי גויי") אינה קוהרנטית (שטראוס).

2. אבל התבוללות רב-דורית? → אחרי מספיק דורות, הבעיה נעלמת. האם זה לא שווה את העלות לטווח קצר?

3. אזהרה מתודולוגית: היפוך הטיפשות אינו חכמה — הכרה בהטיה כלפי יהדות לא הופכת את ההתבוללות לנכונה.

4. מחיר להיות שנוא: שנאה אוניברסלית היא סימן אבחוני, לא אות כבוד. אנשים טובים לא צריכים לצפות להיות שנואים. הנרטיב "אנחנו שנואים כי אנחנו צודקים" מאתגר.

5. חובות מוסריות פוחתות עם מרחק דורי: אתה לא חולק חיים אמיתיים עם נכדי-נכדים. חובות עוקבות אחר קרבה.

6. תוכנית אברהם: להשתמש במשפחה/ביולוגיה ככלי לשינוי ציוויליזציוני דרך הרגלה בין-דורית.

7. משבר התוכנית: לאברהם אין ילדים; תחליפים נכשלים; השפעה מוגבלת ל-4 דורות.

8. ברית בין הבתרים: ה' אומר לאברהם שהתוכנית מעולם לא הייתה בת קיימא כפי שנתפסה. תוכנית חדשה דורשת 400 שנות סבל — בדיוק הטווח שאברהם לא יכול לשלוט בו.

9. העקידה כפרדיגמה: נכונות אברהם להקריב את יצחק = נכונותו לשלוח את צאצאיו לגלות. העקידה והברית הם אותו אירוע.

10. משיח כאופק הטרנס-דורי: משיח בהגדרה בא *אחרי* שנכדי-נכדיך מתים. הפרויקט היהודי דורש דאגה למשהו מעבר לחיי כל פרט.

11. לא נפתר: המנגנון שבו זה באמת עובד נשאר לא מוסבר. הבעיה נעשית חיה, לא נפתרת.

- זה מתחבר לתכלית/מטרת הנבואה ולגבול האינסופי של אהבת ה', שזה מה שמשיח מייצג.

- הפרויקט היהודי שואף למשהו שבו אתה לא דואג לעצמך או אפילו לילדיך — כי אם אתה עובד רק במסגרת של ילדיך, אתה לא תשרוד את הדור החמישי.

- שתי דרכים למסגר את אותו רעיון:

1. אל תדאג לילדיך כי כדאי לדאוג לעצמך (התזה המוקדמת של השיעור).

2. אל תדאג לילדיך כי אתה דואג למשהו שחורג מכל זה — ולכן מחזיק מעמד עד הדור החמישי ומעבר לו, שבו באה הישועה.

---

28. העקידה מתפרשת מחדש כמשל — פיתוח נוסף

אברהם לא באמת שחט את בנו. התוכן האמיתי: אברהם גרם לצאצאיו ללכת למצרים (עבדות). המבחן הוא: אם אתם סוג האנשים שיכולים לשרוד את מצרים, אז הפרויקט של אברהם — הברית האברהמית — יכול להתחיל לתפקד.

חיבור לשיעור קודם: הפרויקט האברהמי עובד רק אם אתה מפסיק לחשוב על היום ומחר — אם אתה יכול לדמיין מעבר למייד.

28א. "אל תשלח ידך אל הנער" כגאולה עצמה

פשוט חדש:

- הציווי המלאכי אל תשלח ידך אל הנער (בראשית כ"ב) אינו רק הפסקת המבחן — זו הגאולה כבר.

- המלאך השני שמדבר מייצג את הבטחת הגאולה: כי הרבה ארבה את זרעך.

- הרגע של להיאמר להפסיק — הרגע של להרים את הראש ומעבר להקרבה — הוא עצמו הרגע הגואל.

---

29. האשמת האבות — והצידיק שלהם

בחצי רצינות: "כדאי להאשים את אבותינו שתקעו אותנו בזה" — כלומר, על התחייבות דורות עתידיים לדרך של סבל וסיבולת.

הצידיק שלהם: הם האמינו שמשיח יבוא אחרי — אבל לא להם אישית.

---

30. סוד המשיח: מעבר לחיי האדם עצמו

מה שנקרא "הסוד" של משיח:

- אנקדוטה: יהודי זקן בא ל"מרדכאים" ושאל מתי משיח יבוא. התשובה: "לא בימי, או בימי ילדי, או בימי נכדי."

- העיקרון: כל מי שבאמת חושב שמשיח יבוא בחייו לא הבין מה זה משיח.

- משיח הוא, בהגדרה, הדבר שבא אחרי שנכדך או נכד-נכדך מת — הוא בעצם טרנס-דורי, מעבר לאופק של כל פרט.

---

31. נבואה והזכות להקריב דורות עתידיים

תלמיד מעלה קושי: איך האבות יכלו לקבל נבואה שלכאורה ציוותה עליהם להקריב או לסכן את ילדיהם?

- זו בדיוק השאלה של עקידת יצחק.

- תשובה (חלקית): הנבואה עצמה מעניקה את הזכות. אם ה' מצווה דרך נבואה, הסמכות הנבואית היא עוקפת חשיבה מוסרית רגילה — "מי נתן לך את הזכות? הנבואה נתנה לך את הזכות."

- ברמה השנייה של הבנת הנבואה, אין הסבר מלא לאיך זה עובד מכנית. הנבואה היא כל כך ברורה באופן מוחלט למי שמקבל אותה שלנביא אין

תמלול מלא

למה להישאר יהודי? בעיית ההתבוללות הרב-דורית

פרק א': המשך משיעור שעבר – התשובה הבסיסית

מרצה: אוקיי. טוב? מצוין. אז ככה. קודם כל אני צריך לומר המשך חשוב לשיעור של שבוע שעבר, שבאמת הוקלט ביידיש, אבל כולכם יודעים יידיש ממילא. וזה היה ככה, ואני מסביר לכם גם את התשובה לשאלה שלכם. זוכרים שהייתה לכם שאלה? הייתה לכם שאלה ש—זוכרים שהייתה לנו שאלה על פיטר—למה אנחנו צריכים להיות יהודים ומה הייתה התשובה שדנו בה אז. ושזו שהתשובה הבסיסית היא שאין ברירה אחרת, כי אתה יכול להיות רק יהודי יהודי או יהודי גויי, ועדיף להיות יהודי יהודי. זה מאוד עצוב להיות יהודי גויי, נכון? זוכרים? סיכום נכון?

אז הייתה שאלה ככה, אז יכולנו אפילו להסביר את התשובה קצת יותר טוב.

פרק ב': המסגרת של ליאו שטראוס – "למה אנחנו עדיין יהודים"

מרצה: והסברנו, זה מה שליאו שטראוס אמר במאמר שלו שנקרא "למה אנחנו עדיין יהודים". יש הרצאה שליאו שטראוס נתן והיא נקראת "למה אנחנו עדיין יהודים". והוא אמר שיש כמה פתרונות לבעיה היהודית. אחד מהם הוא רצח עם, נכון? רצח עם תרבותי, רצח עם עצמי, נכון? שנקרא התבוללות, נכון? רצח עם תרבותי עצמי. בואו, בואו פשוט נפסיק לעשות את זה. תהיו אנשים נורמליים. אני אגיד את זה באנגלית: תהיו אנשים נורמליים.

והתשובה לזה, הציונים שקלו את התשובה הזאת. אתם יודעים, כל היהודים הפרומים מאוד מוזרים, כי הרצל, הוא חשב להיות—מה דעתכם שנמיר את כל היהודים לנצרות בשלב מסוים? ולכן זה אומר שהוא באמת היה שליח סודי? לא, הוא עבר על האפשרויות ההגיוניות וראה מה עובד. מה רע בזה? אתה המוזר שמעולם לא שקל את האפשרות הזאת. אתה צריך לשקול אותה, נכון?

אז הוא הבין שזו לא אפשרות ריאלית. למה לא? כי אתה לא יכול להיות גוי. אתה יכול להיות גוי יהודי או יהודי יהודי, איך שאנחנו אומרים את זה. וזה מאוד—אתה אמרת כך. לכן הוא הבין שאתה צריך להישאר יהודי.

אבל הנקודה שלי היא, שהאפשרות הזאת לא באמת סבירה.

פרק ג': הטיעון הנגדי – התבוללות רב-דורית

מרצה: אבל עכשיו יש שאלה על זה. זה *כן* סביר, נכון? כי אם אתה הופך לגוי, ואז לדור אחד אתה הולך להיות גוי שגוי, גוי יהודי, סליחה, ואתה הולך להיות יצור מאוד מוזר, יהודי שונא עצמו. ואז, אחרי דור אחד, שני דורות, שלושה, ארבעה, חמישה, בשלב מסוים הילדים שלך לא יזכרו שהיה להם סבא יהודי. וזהו. ובכן, פתרת את הבעיה.

אז כל מי שאכפת לו מהילדים יותר מאשר מעצמו צריך לעשות את זה. נכון? אני שואל? הגיוני.

תלמיד: דורות.

מרצה: כן, בוא נגיד עשרה. אתה חושב שזה טיעון טוב? אני רוצה לשאול אותך אם אתה חושב שזה טיעון טוב. מה אתה חושב? אתה חושב שזה טיעון טוב?

תלמיד: מה המטרה של הטיעון?

מרצה: להיות יהודי אומר שאתה זה שהרג את ישו, ואז זה לא מצב טוב להיות בו. אז לכן אתה הולך להיות—אתה הולך להיפגע ולהיות מוכה.

תלמיד: כן.

מרצה: נפגע ומוכה. ורק כדי להיות ברור, נפגע ומוכה—זו לא רק בעיה חומרית, זו גם בעיה רוחנית, נכון? אנשים לא מצליחים טוב כשהם... זה לא נורמלי, לא מצב טוב להיות בו.

אז לכן הפתרון—אתה יכול, אתה יודע, להתגייר לנצרות, אולי זו דרך אחת להתבולל, או אולי אתה לא צריך לעשות את זה, כי הגויים באירופה לא נוצרים יותר, אז אתה צריך פשוט להתגייר לנצרות תרבותית, שנקראת להיות אוטד. יש לך כמה פעמים, כמו מה שאמרנו בשיעור, שאתה פשוט—אתה בסדר עם השאלות, זה בסדר.

תלמיד: כן, אוקיי.

מרצה: הטיעון, הבעיה הייתה שאנחנו רוב הזמן אנחנו במצוקה הזאת. בוא נדבר על המצוקה הזאת. נדבר על הסיפור הזה.

פרק ד': בחינת החילופין

מרצה: אני שואל אותך שאלה על הטיעון הזה. תשכח מזה. אנחנו יכולים להכליל את השאלה הזאת, נכון? אם אני במצב שבו אני יכול לעשות את החיים שלי לא הרבה יותר טובים, מעט יותר טובים, אבל החיים של נכדי הרחוקים יהיו לגמרי פתורים בעיה מסוימת—אז האם אני צריך לעשות את זה? האם הדבר הנכון לעשות את זה? אתה חושב כמובן. למה?

תלמיד: מה אתה מתכוון?

מרצה: הסבר.

בוא נהפוך את זה. אין לנו שום קשר רגשי לזה. בוא נגיד הבחור הנוצרי הזה תמיד מוכה על ידי היהודים או על ידי המוסלמים או מה שזה לא יהיה. היית אומר לו, אוקיי, פשוט תהיה אוסט-נוצרי, פשוט תהיה עם הארץ. וככה, אולי אתה עדיין הולך להיות כמו אלה, קצת נפגע פה ושם. אבל שלושה דורות, אתה בחור חסר אנוכיות, נכון? אתה מעוניין ש... לעזאזל, אתה אפילו אנוכי, נכון? אתה מעוניין שילידים שלך יהיו חיים בעולם הזה, לנכדים שלך. כן, כמובן, כולם אומרים לשני. כלומר, אני, התרי"ג, עם הזכר, עם כל הנוצרים. היית אומר את זה.

לבחור הנוצרי, בטח, נכון? פשוט לעשות את זה, מחובר ליהדות שלי, מה שזה לא יהיה, אז אז יש לי את המחשבות המוזרות והגדולות האלה. אני לא חושב.

תלמיד: אוקיי, אז אז, אני לא יודע. אני לא חושב.

מרצה: ראשית, כדי להיות ברור, זה לא דבר ללא עלות. אם זה ללא עלות, אז למה לא? לא ללא עלות, נכון? יש עלות לך, נכון? אתה כל כך בטוח שאתה צריך לשלם כל עלות, אז נכד הרחוק שלך—רגע, לוקח לפחות ארבעה דורות. אז נכד הרחוק שלך צריך שיהיו לו חיים טובים יותר, ואתה משלם כל עלות, אתה תהרוס את החיים שלך באיזו מידה שאתה רוצה בגלל זה. האם זה נכון? מה הטיעון שלך? אתה מוותר על החיים שלך, אז אתה נהדר. אתה הורס את החיים שלך. יהיו לך חיים ממש עצובים ומבולגנים, גם לנכד הרחוק שלך צריכים להיות חיים מעט יותר טובים. זה החילוף שאתה בדיוק אמרת שאתה צריך לעשות.

תלמיד: אנחנו כאן בבית ספר נחמד והם פשוט היו רגועים ואנחנו חושבים על דברים, אבל אתה רק חושב על זה שאמרת לי שאנחנו אומרים שזה בא דרך הבלוקים ורוצח את כולכם ומה שזה לא יהיה. אני חושב שיש—כן, יש את המחשבה הזאת כמו, זה די בסדר לוותר על החיים הגשמיים האלה, או איזה סוג של קורבן זה בהשוואה לעניינים אמיתיים ומוות וכל זה? אתה מוותר על חיים טובים בשביל זה.

מרצה: איזה חיים טובים?

תלמיד: ובכן, זה חיים טובים עכשיו. אתה חי חיים טובים. אתה חי...

מרצה: כן, עכשיו. אבל אז אנחנו לא מדברים על התבוללות. שוב, תזכור שכל פעם שאנחנו אומרים חיים טובים, אנחנו כוללים מוסרית טוב, כי אין באמת דבר כזה לדון בטוב חומרי בלי טוב מוסרי או טוב רוחני. יש איזה טוב מוסרי או טוב אינטלקטואלי או טוב רוחני שאנחנו מדברים עליו גם. זה צריך להיות התבוננות. יש חילופין. זה מעט פחות. הם מעולם לא הרגו מישהו

שלו למה הטוב צריך להיות הדרך האמצעית. זוכר?

ואריסטו אמר שזו מחשבה פיתגוראית, כי הפיתגוראים אמרו שהאחד הוא בצד של הטוב, והרבים והמגוונים והלא שווים וכן הלאה, והזוגי, כי אי-זוגי הוא אחד וזוגי הוא שניים, אז מספרים זוגיים הם הרעים לפי פיתגורס. אז אלה הם הצד של הרע.

תלמיד: זוגות.

מרצה: כן, זוגות. דיברנו על זה. אני יודע. לא איתך? משהו? כן, זוגות, בדיוק. זוגות הם רעים, כי זוגות אומר שיש שניים, יש דואליות. דואליות היא רעה.

יישום: בעיית ההפוך מטומטמות

מרצה: אז כי לפחות יש לפחות שתי דרכים להיות רע אין לעולם משהו בגלל זה רק כדי לחזור בגלל זה כשמישהו אומר לך משהו טיפשי לעשות את ההפך מזה הוא מאוד כמו יותר סביר שיהיה עוד דבר טיפשי מאשר להיות הדבר הנכון המתמטיקה עובדת.

לכן כשאתה אומר אני מוטה בכך שאני מאמין בצד שלי של הסיפור לכן אני צריך להיות לא מוטה ולתת הרבה משקל לפחות לא לומר להאמין אף אחד לא אומר אני פשוט הולך להאמין אבל אני הולך לתת הרבה דרך לצד השני של הסיפור, שיש לזה יותר סיכויים להיות טיפשות מאשר יש לזה להיות אמת. מאוד חשוב, זה נכון. תחשוב על זה ותגיד, אני לא הולך להתווכח איתך על זה כי אתה לא מבין. אז אני אומר לך את זה.

תלמיד: אני ספקטרום, זה משולש. אני מסכים, אבל אני לא חושב שבמקרה הזה זה ככה.

מרצה: לא, אני רק אומר לך שעשית את הטיעון הזה. במקום לעשות טיעון ממשי למה זה יותר טוב, אמרת, תן לי לתת לך את הסיפור ההפוך או סיפור אחר וכשאתה עושה כל פעם שמישהו עושה את זה אני צריך להניח שהם עושים את זה יותר מכלל במקום יותר או פשוט מכלל כמו במקום להבהיר משהו כי אני לא רואה איך אתה מבהיר משהו.

אני יכול לראות יש שאלה כאן מה לעשות והוא אמר ובכן היית בבירור לא לא הייתי בבירור תהיה אותה שאלה או יש אותה שאלה של לא עצרת שום דבר בהיפוך הסיפור כלום אני מבין את זה ואתה לא אמרת מה אתה לא פתרת יש שאלה אמיתית ואתה העמדת פנים שזו לא שאלה אמיתית ואמרת שזו לא שאלה אמיתית כי אם היית בצד השני היית אומר את ההפך וזה לא נכון יש שאלה אמיתית ואתה שאלה אמיתית לא עשית את השאלה האמיתית פחות.

לפעמים משהו מסתכל על השאלה בצורה הלא נכונה ואתה נותן לו דוגמה הפוכה או משהו ואתה רואה שכולם מסכימים עם זה אבל זה לא נכון שכולם מסכימים עם זה אתה פשוט עשית את ההנחה הזאת כי עשית את ההנחה המאוד חזקה שהסיבה שמישהו יסכים עם הצד השני היא כי הם בצד הזה אבל זה לא נכון יש שאלה אמיתית אז להפוך איזה צד אתה לא פותר בעיקר שום דבר ולא פותר שום דבר כאן גם.

פרק ב': חזרה לשאלה המרכזית – הקרבה למען צאצאים רחוקים

הבעיה מחדש

מרצה: אז בוא נחזור לאן שאנחנו זה לא פותר שום דבר כאן גם זה לא ברור בכלל שמישהו צריך לעשות את החיים שלו גרועים יותר כי הנכד הרחוק שלו שצריך להיות טוב יותר בכל דרך זה מאוד לא ברור.

תלמיד: למה זה גרוע יותר בשבילך?

מרצה: זה גרוע יותר זו הייתה השאלה אה הנחנו שוב הנחנו שזה גרוע יותר אם אתה חושב שזה לא שווה זו שאלה אחרת זה יהיה טוב יותר גם בשבילך. אנחנו אומרים שזה הולך להיות גרוע יותר בשבילך, אבל לנכד הרחוק שלך יהיה טוב יותר. אלה היו העובדות של השאלה שהצבנו. העובדה הזאת לא הייתה השאלה. העובדה הזאת הייתה פשוט עובדת הרקע שאנחנו מניחים כדי שהשאלה הזאת בכלל תתחיל.

שהיה טוב מוסרית בעולם של אריסטו, נכון? הם הרגו אנשים שהיו נסתרים, ששמרו את תורת ישו. בדרך שלהם, זו הייתה הדרך שלהם להיות טובים. אתה רוצה שהם יוותרו. הם צריכים להיות רעים. במילים אחרות, לנכדים הרחוקים שלהם צריך להיות סיכוי להיות שונים, שיהיו להם בעיות שונות, בעצם, נכון?

אתה מתנהג כאילו אתה מאוד בטוח. אני לא יודע. אתה מאוד בטוח בצד אחד כי אתה חושב שכי אתה הסכמת עם הצד השני, כי אם יש לך נגיעות, לכן הצד השני מאוד ברור. זה לא מאוד ברור. לא מאוד ברור.

תלמיד: לא, אני רק מבהיר את זה ככה.

מרצה: לא, אתה לא. אתה בעצם מוסיף ערפל בכך שאתה עושה את זה.

תלמיד: אוקי, איך?

פרק ה': עקרון מתודולוגי – הפוך מטומטמות אינו חכמה

מרצה: זו שאלה אחרת לגמרי. צד אחר לגמרי. אבל אתה צריך לדעת, ראית את זה. שמואלי, אם משהו—יש טיעון שהולך ככה, טיעון מאוד חשוב. זה כבר כתוב באחד הכתבים שלי שכתבתי ושלחתי בתחילת השנה, אני חושב, או בשנה שעברה, כשניסיתי לעשות את המאמר השבועי שלי.

זה אמר ככה: הרבה אנשים חושבים שכשהם תומכים בצד שלהם, כביכול, בדת או בלאומיות או משהו כזה, שבו יש צד קבוצתי מאוד ברור—אז הם אומרים, ובכן, אני רק מסכים לזה כי זה הצד שלי, ואני אקבל כל טיעון רע בשבילך, נכון? אני לא מודאג מדברים כאלה, למשל. ולכן הם אומרים שכנראה רוב הדברים שאני מאמין או שאני מסכים איתם כשהם טוענים לצד הזה הם רק בגלל ההטיה המאוד חזקה הזאת שיש לי כלפיו.

והם מדברים על זה הרבה, על הבעיה הזאת, והם חושבים שלדבר על הבעיה הזאת הרבה ולומר "ובכן, מה אם היית פלסטיני, מה היית חושב?"—שזה נותן להם בהירות מחשבה, שזה נותן להם ראייה ברורה לא מוטה משום מקום, נכון, מאובייקטיביות על המציאות. ואני חושב ברצינות רבה, ברצינות רבה, שזה לא נכון.

במילים אחרות, כי אתה זוכר, אליעזר יודקובסקי אמר, "הפוך מטומטמות אינו חכמה", נכון? הוא אמר, אם יש שבשבת—אתה יודע מה זה שבשבת? בוא נקבל מאליעזר יודקובסקי. אוקי, מה זה? שבשבת, כמו התרגול הזה, התרגול הזה על גג הבית שאומר לך לאיזה כיוון הרוח נושבת, נכון?

אבל אם יש לך אחד שבור, הוא עדיין שימושי. כי שבור פשוט אומר שמה שהוא אומר מערב, זה באמת מזרח. וכשהוא אומר מזרח, זה באמת מערב. אז שבשבת הפוך הוא באמת שימושי כמו אחד נכון. כמו הבחור ההוא שאמר, "איך אתה יודע שזה דעת תורה? זה שם, זה ההפך מזה." "מה איתם?" אז אתה שואל את בעל הבית, והוא אומר לך את זה, ואתה עושה את ההפך, נכון?—זה—או כמו ליטווק. בחור פעם אמר, "אם אני לא יודע מה לעשות, כן, בוא נעשה בדיוק את זה."

זה היה נכון אם העולם—אם הפוך מטומטמות היה חכמה. הבעיה היא שזה לא עובד ככה. למה? זוכר מה אריסטו אמר? יש רק אמת אחת, ויש הרבה, הרבה דרכים לטעות. זוכר מה טולסטוי אמר, נכון? יש דרך אחת להיות מאושר והרבה, הרבה דרכים להיות עצוב. זוכר? זוכר?

בעיית ההפוך מטומטמות והשאלה של שנאה אוניברסלית

פרק א': העיקרון האריסטוטלי – דרכים רבות להיות רע, דרכים מעטות להיות טוב

היסוד הספרותי והפילוסופי

מרצה: לאילו התייחסויות אני הולך לגרום לכם לדעת? איך זה הולך לעבוד? כל המשפחות המאושרות מאושרות באותה דרך. כל המשפחות האומללות אומללות בדרכים שונות. זו ההתחלה של אנה קרנינה. אחד משורות הפתיחה המפורסמות ביותר בספרות. אתה צריך לדעת על זה.

בכל מקרה, אבל זה הכל מבוסס על המחשבה הבסיסית הזאת מאריסטו. שיש הרבה דרכים להיות רע ולא הרבה דרכים להיות טוב. זה היה אחד הטיעונים

אם כולם שונאים אותך, אתה כנראה לא טוב כמו שאתה חושב שאתה. כן, אני חושב שאנחנו מאוד רגילים לזה. אנחנו רגילים מדי לרעיון הזה שכולם שונאים אותנו ואנחנו הכי טובים. אני לא חושב שזו אמונה יציבה הגיונית. זה יכול להיות נכון. אני לא אומר שזה בלתי אפשרי שזה צריך להיות המצב, אבל זה צריך לגרום לך לעצור ולחשוב.

בדיקת העיקרון: השאלה הפוכה

התלמיד: האם ההיפך גם נכון? אם כולם אוהבים אותך, אז אתה טוב?

המרצה: לא, לא הוכחה, אבל זה לא סיבה לדאגה. כלומר, אולי אם זה כן, אם יש לך מחשבה מעוותת מאוד שכולם טועים, אז אם כולם אוהבים אותך, אז שוב, אבל זו שוב בעיית הטיפשות הפוכה, נכון?

התלמיד: זה כן, אבל זה גם קצת מראה שזה לא סרט המדידה.

המרצה: לא, זה לא. אף אחד לא אמר שזה כן, אבל זה סימן.

התלמיד: זה?

המרצה: כן, די בטוח שזה כן. אני חושב שאם אתה חושב שזה לא סימן, יש משהו לא בסדר איתך.

התלמיד: לא. עכשיו אתה אומר...

המרצה: לא, אני עושה עליך לחץ פסיכולוגי. עכשיו אתה אומר, כאילו, לעזאזל, כמה זה נמוך.

התלמיד: לא, לא, לא. אני מדבר על...

המרצה: כן, זו לא עובדה. אני מתחיל משם. ב... אוקיי, בואו נחזור למקום שהיינו. אני צריך לומר דף, נכון? אז, אמרתי שיש הנחה שאומרת...

פרק 4: האם אנשים טובים שונאים? טיעון סוקרטי

האתגר המרכזי

המרצה: האם אנשים טובים שונאים על ידי אנשים רעים? או לא בדרך כלל? לא, למה שאנשים טובים יהיו שונאים? זה רעיון כל כך מוזר.

התלמיד: אתה אנשים טובים זה למה?

המרצה: לא, אנשים טובים זה אומר אנשים שעושים דברים טובים יותר, נכון?

התלמיד: כן.

המרצה: אוקיי, אז אם אתה עושה דברים טובים יותר למה שמישהו יהיה נגד זה?

התלמיד: אתה עושה את זה גרוע יותר לאנשים הרעים.

המרצה: אז אתה לא באמת עושה דברים טובים יותר. אז אתה לא באמת עושה דברים טובים יותר, נכון? אתה עושה אנשים רעים גרועים יותר. האם אתה עושה את האנשים הרעים גרועים יותר או טובים יותר? דברים טובים יותר עבורם או גרועים יותר עבורם? אלו שתי שאלות שונות. טוב מאוד. אפילו עונש אמור להיות טוב לאנשים הרעים, לא לאנשים הרעים.

התלמיד: אני יכול לדמיין את האדם הרע שונא.

המרצה: כן, זה עוד אחד מהתירוצים שאתה אומר. אני יכול להיות קנאי. הוא מקנא באדם טוב. הוא עושה הכל טוב סביבו. אני לא חושב שזה נכון. אני חושב שאם אדם טוב גורם לך לקנא, משהו לא בסדר עם האדם הטוב.

התלמיד: האם היית אומר שאדם רע הוא מישהו ששונא מה שאולי טוב עבורו?

האנלוגיה של הרופא

המרצה: זה מוזר, אבל, כאילו, כי אתה צריך לחשוב על ה... אתה זוכר את זכריה... עכשיו אני פשוט חוזר על סוג הטיעונים של זכריה. אבל אם אתה זוכר, כמו, חולים כמעט אף פעם לא שונאים רופאים, גם כשהרופאים עושים דברים שהם שונאים. נכון?

כי רופאים הם אנשים שמנסים לעשות אותך יותר בריא, שזה סוג של דבר טוב. והרופא עשוי להגיד לך שאתה צריך לקחת... גם אם הרופא מעצבן

אמרנו, יהיו לך חיים רעים כי התבוללות לא באמת עובדת בדור אחד. שום התבוללות לא עושה. זה פשוט איך הטבע האנושי. אני לא חושב שזה משהו שיהודים מאמינים בו במיוחד. כולם מאמינים בזה. אתה יודע אנשים שהולכים למדינה אחרת רבים לעתים קרובות מסכימים שהם עושים הם עושים את החיים גרועים יותר לעצמם הם עושים אני עושה את זה בשביל הילדים שלי נכון.

אוקיי אז לעשות את זה בשביל הילדים שלך זה דבר אחד אבל אם אתה עושה את זה בשביל הנכדים הרחוקים שלך זה דבר אחר ואפילו לעשות את זה בשביל הילדים שלך זה לא באמת פשוט כמו שזה נראה מסיבות רבות שאנחנו יכולים לדבר עליהן אם אתה חושב אם אתה רוצה ואם אני לא חושב שזה אני לא חושב שזו שאלה פשוטה אם אתה צריך.

שאלת משנה קריטית: האם האדם הופך לרע בתהליך?

מרצה: לי השאלה הראשונה היא במצב כזה האם האדם צריך להפוך לאדם רע כדי שהנכדים שלו יהיו טובים אם הוא בעצם הופך לאדם רע אז הוא כנראה לא צריך בכלל אני מסכים הם פשוט מנסים אני מנסה אני מנסה לחשוב על השאלה.

תלמיד: כן למה זה מה זה שווה אתה מתחיל עם ליאו שטראוס שוב בוא נכנס.

פרק ג': המסגרת של ליאו שטראוס – "הבעיה היהודית"

למה שקלו התבוללות

מרצה: הגעתי לשאלה אחרת כן נכון התחלת עם ליאו שטראוס שאומר שנייטרלי מה שכולכם אמרתם, שאנחנו יכולים להתבולל, אבל אנחנו לא נעבוד בדור אחד, ולכן אנחנו לא צריכים. ובעצם, אני לא זוכר אם הוא אמר, אבל בוא ניקח את הסיפור הזה. אתה אומר בעצם, ואתה לא צריך.

עכשיו, השאלה שלי אליך היא, מה הנושא שהוא אמר, בוא נתבולל? במילים אחרות, למה זה שיש דקה?

התלמיד: כי אנחנו הולכים לפתור את הבעיה היהודית.

המרצה: מה זו הבעיה היהודית?

התלמיד: שכולם שונאים אותנו.

המרצה: אני חושב שזו בעצם הבעיה. ואין תועלת. כאילו, אני הבחור שכולם שונאים. זה לא מצב טוב. זה מה שאמרת. ואנחנו מקבלים מכות, נכון? אנחנו נפגעים, אנחנו נהרגים. זה רע. זה רע. אם כולם פשוט שונאים אותנו, אז שום דבר לא קורה.

התלמיד: לא, לא, לא. זה אומר שאנחנו נפגעים.

המרצה: לא, לא, זה רע. זה רע גם אם שום דבר לא קורה. זה רע. רק כדי להבהיר, להוסיף חלקים של פגיעה, הם לא הולכים לפתור את הבעיה שלך. אז זה לא קורבן. במילים אחרות, אוקיי, אז כולם שונאים אותי, בסדר.

התלמיד: לא, זה לא. אתה חושב שזה בסדר. זה לא בסדר.

המרצה: זה לא בסדר. זה לא בסדר. למה? זה לא בסדר. אני עושה את ההנחה הזאת. אני לא יכול לתת את זה. זה דף רביעי. זה לא בסדר. זה לא בסדר.

הטענה הפרובוקטיבית: שנאה אוניברסלית כסימן

המרצה: דרך אגב, אם הם שונאים אותך, זה כנראה בגלל שיש משהו לא בסדר איתך. בואו נהיה ריאליים. בדרך כלל אנשים שונאים משהו שפוגע בהם או איכשהו משהו לא בסדר איתך. למה שתהיה הבחור שכולם שונאים? משהו לא בסדר. זה סימן שמישהו השתבש, נכון? כולם מסכימים עם זה.

התלמיד: אני חושב שרוב העולם ישנא את הטיפוס הפילוסופי, אבל אין שום דבר לא בסדר איתם.

המרצה: דרך אגב, בהחלט יש משהו לא בסדר איתם. הפילוסוף הראשון שנקרא אפלטון או סוקרטס כתב ספר שמדבר על הבעיה הזאת. אולי יותר מספר אחד שמדבר על הבעיה הזאת. הוא חשב שזו בעיה. אוקיי?

התלמיד: זו דרך אחת ש, כן, דרך אחת שאתה יכול לשנוא מישוהו על ידי אסוציאציה.

המרצה: אוקיי, אז עכשיו זה לא לשנוא אותי. אני אומר למישוהו אחר שטעית בי.

התלמיד: אוקיי, עדיין דרך.

המרצה: והם צודקים לשנוא אותי במובן הזה, נכון? הם פשוט טעו באובייקט, כמו טעו...

התלמיד: אוקיי, אבל אז...

פרק 3: האתגר המרכזי: אנחנו נוהים מדי עם היותנו שנואים

המרצה: אוקיי, כל מה שאני מגיע אליו הוא שאנחנו נוהים מדי עם הרעיון שבגלל שאנחנו צודקים, אנחנו שנואים. אתה לא צריך להיות כל כך נוח עם זה. יש משהו מאוד מוזר עם זה, ואני לא חושב שזה בדרך כלל המקרה. אני חושב שברוב המקרים אנשים די שמחים שאנשים יתקנו אותם וכן הלאה אם יש כמה אזורים מוזרים שבהם זה לא המקרה אתה צריך להבין למה וגם אתה צריך להבין איך להיות מורה טוב יותר כי אין טעם להיות צודק.

אולי האמת—אולי הסיבה שאנשים לפעמים שנואים אנשים שצודקים היא כי לאנשים האלה יש אחריות ללמד אותם והם עושים את ההיפך מללמד אותם. הם גורמים להם לשנוא אותם. והתפקיד שלהם צריך להיות לאהוב אותם. ואתה אומר, ובכן, בינתיים, הם הולכים לשנוא אותם. כמוכן, בינתיים, אל תלמד אותם. מי ביקש ממך לנסות ללמד משהו בלתי אפשרי? הטעם בזה. למי עזרת עכשיו? איך עשית משהו טוב יותר?

אולי אתה צריך להישמר בסוד. אולי אתה פשוט צריך לסגור את הפה ולחכות שהאנשים יהיו מוכנים. או אולי אתה צריך להבין איזו דרך מוזרה וחתרנית ללמד שאנשים לא מבינים שאתה נגדם עד שזה מאוחר מדי. אני לא יודע. אלו שאלות אמיתיות.

פרק 4: שנואה כסימן אבהות: המקרה לתשובה

המרצה: למה היותך שנוא זה כזה סיפור בוגימן? כלומר, במובן מסוים, אנחנו צריכים לעשות את זה גם בדרך האחרת. כלומר, אם אנחנו מגלים שצדיקים שנואים, יש סיכוי טוב שאנחנו פשוט צריכים לשים אותם בשו.

התלמיד: כן, זה הטיעון שלי.

המרצה: כנראה, תראה, אנחנו חיים בעולם שבו אנחנו לא יודעים הרבה. אנחנו לא יודעים הרבה על מה זה טוב, על מה לחיות, מה זה אמת, דרך מה זה יפה, איך לחיות, נכון? אנחנו חיים מסימנים. אתה לא יכול להתעלם מסימן מאוד משמעותי, שהוא, כולם נגדך, אתה צריך לפחות לקחת את זה כטיעון רציני.

וחוץ מזה שזה טיעון רציני שאתה צריך לחשוב שאולי אתה עושה משהו לא בסדר, זה גם מכשול רציני להתקדמות בכל דבר, לחיים טובים, רק כדי להבהיר. לא רק בגלל שהם הולכים... כלומר, גם בגלל זה.

פרק 5: המחיר המעשי של היותך שנוא: שגשוג אנושי דורש שיתוף פעולה

המרצה: כמו חלק גדול מאנושי—בני אדם, הדרך שבני אדם עובדים היא כמו שיתוף פעולה עם בני אדם אחרים. ואם הם לא הולכים לתת לך להיכנס לבתי הספר שלהם ולא הולכים לעשות איתך עסקים, אני לא הולך לשתף איתך פעולה, אנחנו לא הולכים להתחתן איתך או שאתה לא הולך להתחתן איתם, אז יהיה לך יותר קשה לעשות את סוג השגשוג האנושי שבני אדם עושים. בני אדם צריכים בני אדם אחרים כדי לחיות, נכון?

אתה יכול לומר, ובכן, אני הולך לחיות לבד. אוקיי, אז זה אומר שאתה מנתק את עצמך מ-90% מהטוב של האנושות, נכון?

הטיעון להתבוללות: דוגמת תרופת הסרטן

המרצה: כמו הדרך המאוד קונקרטיית לומר את זה היא: באירופה באוניברסיטאות שלנו אנחנו מגלים את התרופה לסרטן. לצערנו הם לא מקבלים אותך לאוניברסיטה אם אתה לא מתגייר לנצרות. לכן אתה מאוד

אותך מאוד, אתה צריך ללכת על דיאטה ואתה צריך להפסיק לעשן ולהפסיק לעשות את כל השטויות שאתה עושה והבחור אומר, תודה רבה ואז הוא לא מקשיב. אבל מעט מאוד אנשים מסתובבים ושונאים רופאים חוץ משר הבריאות שלנו או משהו כזה. אבל זה מאוד מוזר... רוב האנשים, גם הוא לא אוהב את זה. הוא פשוט אומר, אוקיי, מה שתרצה. נכון?

אז זה לא ברור... אנחנו מאוד רגילים לרעיונות מוזרים מאוד. אנחנו צריכים לצאת מהרגלי החשיבה המוזרים האלה. אנחנו מאוד רגילים לחשוב שאם אתה צודק, אתה צריך לצפות שכולם ישנאו אותך. למה? למה זה? אולי אתה טיפש. מה קורה פה?

מסקנה: אתגר להנחה

התלמיד: לא, אני לא חושב שאתה בהכרח שנוא על ידי כולם. אני חושב שאתה צריך להיות אוהב על ידי רוב האנשים.

המרצה: [ממשיך לחלק הבא]

בעיית היותך שנוא: הוראה, אמון וגבולות החובה המוסרית

פרק 1: האנלוגיה של הרופא והאתגר של האמון

המרצה: בדיוק. גם אני לא מבין את זה. ובכן, לא רק על ידי אדם רע. אני פשוט אתן לך את הדוגמה של רופא. רופאים עוסקים בלעשות אנשים רעים טובים יותר, בדרכים כואבות לעתים קרובות, על ידי היותם נגדך, ואף אחד לא שונא אותם. נכון.

התלמיד: מה שאני חושב שהוא שונה ברפואה זה שאתה סומך על הרופא.

המרצה: אז למה שלא תוכל לגרום לאנשים לסמוך עליך? אתה לא כל כך חכם אחרי הכל, נכון?

התלמיד: אני לא מאמין שהאמת קרובה יותר להישג ידם מאשר הם...

המרצה: אתה לא יכול ללמד?

התלמיד: לא, הייתי אומר שזה יותר בהישג ידם מאשר... כולם מסכימים מה זה בריאות?

המרצה: אני חושב שאנשים סומכים על רופאים כי הם לא מאמינים שהם יודעים את התשובה.

התלמיד: הנושא הוא שאדם רע עשוי לחשוב שהוא יודע את התשובה.

המרצה: אני יכול לראות מישוהו שנוא או מזלזל ברופא מסוים שהוא מאמין שהוא חסר אחריות כמו שיש להם הבדל דעות איתו. אני חושב שהוא מאמין שהוא איש מקצוע רפואי מוסמך.

התלמיד: אוקיי, אז אתה אומר שזה יותר קשה ללמד.

המרצה: זה לא צריך להיות בלתי אפשרי.

התלמיד: לא, לא, לא, אתה צריך...

המרצה: שאתה מורה רע.

התלמיד: אוקיי.

המרצה: זה מה שהוראה היא, נכון?

התלמיד: כן, אבל עד אז אתה שנוא. עד שאתה כותב את השש.

המרצה: זה צריך להיות צפוי. אולי אתה צריך להיות שנוא אם אתה עושה עבודה גרועה בהוראה.

התלמיד: בתקווה היו כמה אנשים ששנאו את סוקרטס לפני שהם פגשו אותו.

המרצה: אולי כי הוא היה מורה רע.

התלמיד: או אולי כי הם עשו התאמת דפוס שלו למורים רעים.

פרק 2: ההנחה האפלטונית: שנואה על ידי אסוציאציה

המרצה: זה הטיעון שאפלטון בעצם עושה ב*המדינה*. הוא אמר שאנשים שונאים פילוסופים כי רוב הפילוסופים שהם פוגשים הם בעצם אנשים רעים.

נחמד—טוב אתה—בכך שאתה לא אדם טוב ולא מגלה את התרופה לסרטן, נכון?

התלמיד: לא?
המרצה: תסתכל מסביב, מה? אני מכיר כמה אנשים שיש להם נכדי נכדי נכדים. הם לא ממש אכפת להם מהם. אוקיי, זה רחוק מדי ממך. זה כמו ילדי נכדי הנכדים שלך. ברצינות, אתה עשוי—אתה בן 90 עד שזה מגיע, נכון? אתה כמו בדרך החוצה, נכון? הם בדרך פנימה, נכון? וזה לא כמו ממש—זה לא הולך לעבוד. כן, זה מגניב. שוב, אתה יכול לקבל תמונה יפה מזה. אני חושב שקראתי מאמר בטיימס על זה, אבל לא הרבה יותר, נכון?

כי הבחור הזה הולך לגדול בעולם שונה ממך. זו בעצם הנקודה, נכון? הנקודה היא אני והילדים שלי, הנכדים שלי, לפעמים נכדי הנכדים שלי חולקים עולם. אנחנו חולקים מאה, כמו שאנחנו חולקים חיים במובן מסוים. נכדי נכדי הנכדים שלי, נכדי נכדי הנכדים שלי, אנחנו לא חיים באותו עולם. למטרות מעשיות, אני לא הסבא סבא שלו. אני לא ההורה שלו.

וגם היטלר הבין את זה, נכון? זוכר? זה היה הכלל שלו, פחות או יותר.

התלמיד: לא, זה היה משהו כמו ארבע או חמש.

המרצה: בכל מקרה, זה אותו רעיון, נכון? בשלב מסוים, אתה מפסיק.

התלמיד: בדיוק. הוא כמו, אני אנסה להרוג אותך.

פרק 8: לקראת תיאוריה יחסית של חובה מוסרית

המרצה: כן, בכל מקרה, אתה מבין את הנקודה שלי, נכון? אז אני חושב שזה יהיה מאוד... עכשיו, זה תלוי מה התיאוריה שלך של חובה מוסרית, נכון? אבל התיאוריה שלי תהיה מבוססת על יחסים ממשיים.

חובות מוסריות, מרחק דורי והתוכנית הבין-דורית של אברהם

פרק 1: גבולות החובה המשפחתית והבסיס הביולוגי של העברה מוסרית

דילול החובה על פני דורות

התרגום לעברית:

המרצה: יש לך חובה כלפי ילדיך דווקא משום שהם חולקים איתך חיים ואתה אחראי עליהם וכן הלאה. זו הסיבה שיש לך חובה כלפיהם, נכון? אתה צריך לדאוג לאביך, לסבא שלך וכן הלאה וגם להיפך כי אתה חולק איתם חיים. סבא רבא שלי, אני לא יודע, יש לי צוואה [חובה] לסבא רבא רבא שלי לעשות משהו. אז הוא לא מדבר איתי. לא אכפת לי. אם הוא השאיר לי כסף, אולי. אחרת לא אכפת לי. אני לא חולק שום - אין לי שום חובה אמיתית כלפיו, נכון? יש לי חובה כלפי אנשים אחרים בדיוק כמו בדור שלו בדיוק כמו שיש לי כלפיו, פחות או יותר. יש לי גם כל כך הרבה שמתדללים, נכון? הוא גם רק בעלים של 1/128 ממני, נכון? בשלב הזה לא ממש מעניין.

אז לכן אין לי חובה כלפיו. אז עכשיו זה יהיה מאוד מוזר להגיד שאתה צריך לעשות משהו כדי שדווקא האנשים שאיתם אתה מפסיק להיות בקשר מוסרי יהיה להם חיים טובים יותר.

הבהרה: סדר האהבה, לא חוזיות

המרצה: יש לי המשך מדהים לזה. לא חוזי. כלומה, זה מבוסס על המחשבה שיש לך חובה כלפי, כמו קרבה, נכון? כמו רמות של דאגה, נכון? סדר האהבה, כמו שסגן הנשיא שלנו אמר, נכון?

תלמיד: כן, אבל הדברים האלה צריכים, חלק מהם זה שהדברים האלה צריכים לצאת ממך בהיותך אדם טוב, נכון?

המרצה: כן, אדם טוב הוא מישהו שדואג לילדיו ולנכדיו ולנינים שלו. אתה דואג לכל העולם באיזשהו מובן מופשט או באיזשהו מובן אמיתי. אתה הופך לאזרח העולם, נכון, קוסמופוליטי, אבל לא ספציפית לנכדך.

עכשיו, אם אתה דואג לעולם, הפתרון לבעיות העולם הוא לא שהיהודים יפסיקו להתקיים. זה הפתרון לבעיות היהודים. הפתרון לבעיות העולם הוא שהם יפסיקו להרוג את היהודים. אז אתה עובד ברמה אוניברסלית. אני מסכים שאתה יכול לעבוד ברמה אוניברסלית, ברמה הקוסמופוליטית, ברמה

לכן התשובה היא שאתה צריך להתגייר לנצרות. זה הטעון להתבוללות. זה טיעון מאוד רציני. ולומר, ובכן, הם הבחורים הרעים המוזרים. אוקיי, אז הם כן, אבל אתה גם בחור רע עכשיו. אתה צריך לרפא סרטן ובינתיים אתה בסדר.

התלמיד: לחשוב על אני מניח זהיר. כלומר זה גם דבר טוב לעשות אולי זה יכול פשוט לעשות את זה אז למה שלא תתן להם להיכנס לנושא.

המרצה: אותה, אותה בעיה.

התלמיד: אני לא נותן לזה יכול להישאר כאן אוקיי אז.

פרק 6: הבעיה הדורית: את מי אתה בעצם מציל?

המרצה: או המגדל הזה שאחת התשובות היו—דנו או אחד הטיעונים שדנו היה שאתה לא יכול לעשות את זה כי זה לא הולך לעבוד. עשוי לעבוד לנכדי הנכדים שלך. ולכן הגענו לשאלה שהיא: כמה יותר גרוע הוא צריך להיות כדי שלנכדי הנכדים שלך יהיה טוב יותר? אתה חושב שזה מאוד ברור שאתה צריך להיות גרוע יותר, אבל אני לא חושב שזה...

התלמיד: אבל לפני כן רק הבהרת שזה לא כל כך חיובי שאנחנו נעשים גרועים יותר, כי אנחנו אלה ש, נגיד, הולכים נגד מציאת סרטן.

המרצה: כן, כן, כן, זו הבעיה. אבל עכשיו אתה לא הולך—ההמשך של הטיעון הזה יהיה שנכד הנכד שלך יתחיל למצוא תרופה לסרטן, לא אתה, כי הם עדיין לא הולכים לתת לך להיכנס לאוניברסיטה שלהם כי הם הולכים לומר, כן, אתה, איך קוראים לזה? אתה נוצרי חדש, נכון? אנחנו לא ממש סומכים על הנוצרים החדשים. נכון?

זה הסיפור של האינקוויזיציה הספרדית, נכון? אנחנו לא סומכים על הבחורים האלה שהתגיירו אתמול כדי לקבל עבודה באוניברסיטה. אנחנו יודעים בדיוק למה הם התגיירו. הם לא קונים אותנו, נכון? לנכדי הנכדים שלהם נסמוך כי אפילו היטלר מסכים שהם לא יהודים יותר. נכון?

דרך אגב, כמה יותר גרוע אני צריך לעשות את החיים שלי כדי להציל את נכד הנכד שלי מהיטלר?

התלמיד: אינסופית גרוע יותר.

המרצה: כן? אני לא יודע. אתה יכול לשאול... איך קוראים לו? אתה יכול לשאול את בנת'ם לחשב את שנות איכות החיים או משהו ולהבין איזה אחד נותן לך יותר נקודות תועלתניות.

התלמיד: האם יש הבדל בין ילד לנכד נכד?

המרצה: כן, יש הבדל.

התלמיד: כן, יש הבדל, אני מסכים.

המרצה: אבל אנחנו מניחים שזה נכד הנכד שלך, מאוד בכוונה, או מאוד ריאליסטית, נכון? ולמקרה שאנחנו שוקלים.

התלמיד: לא הולך לפתור את הבעיות של הילד שלך גם.

פרק 7: הלולאה המעניינת: חובה ויחסים

המרצה: אני חושב שיש כאן לולאה מאוד מעניינת, שהיא שאתה רק הולך להיות מסוגל להציל את האנשים שאין לך חובה אליהם יותר.

התלמיד: אני חושב שזה עשוי לפתור את הבעיה.

המרצה: למה?

התלמיד: כי מי האדם שאתה מתכנן להציל? בדיוק זה שאין לו יחסים אליך יותר, נכון?

ראיות מקראיות והיסטוריות לגבולות דוריים

המרצה: מה—התורה אומרת פוקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים, נכון? שזו דרך לומר נכדים הם נכדי נכדים, נכון? זה אומר, סבא לא ממש אכפת לו מנכדי נכדי הנכדים. אם למישהו אי פעם היה סבא סבא, יש לך? אתה צריך לדעת את זה.

המרצה: יש [אדם]—שמו היה אברהם, שמעתם עליו? שם המשפחה היה אבינו. והייתה לו תוכנית, זה מה שהרמב"ם אומר לפחות. הייתה לו תוכנית לעשות משהו למי? למי אתה רוצה לעשות משהו? אני לא בטוח או לכל העולם או לפחות למשפחה שלו. אוקיי, אני לא בטוח. אני חושב שלכל העולם הולכים למספר [לפי הרמב"ם]. אבל זה כלל עבודה עם הכלי של המשפחה שלו, אוקיי? או שאנחנו קוראים לזה עם שזה רק גרסה גדולה יותר של משפחה.

אבל תקשיבו לסיפור. ואז התברר שלא היו לו ילדים והוא החליט מסיבה כלשהי והוא חשב שאי קיום ילדים הורס את התוכנית. זה לא עובד. זה הורס את התוכנית. הדרך שהתוכנית שלו הייתה אמורה לעבוד הייתה על ידי קיום ילדים.

ומאז, זוכרים מהשיעור של השבוע שעבר בבורו פארק, שבדיוק כמו כשאדם עושה, מרגיל את עצמו, הוא יוצר בעצמו הרגלים שלפעמים אומרים שהם השכר של מעשיו הטובים. הם כבר לא בחירה. הם כבר השכר. הם כבר השכר.

באותו אופן, זה קורה גם בין דורות, נכון? אם אתה מאמן את המשפחה שלך בצורה מסוימת, הילדים שלך, על ידי קבלת החינוך שלך, לא רק לפי גיל, אולי גם על ידי קבלת הגנים שלך, אבל כנראה בעיקר על ידי מגורים בבית שלך, מקבלים את הדברים שעבדת עליהם בחינם. נכון?

אז הורים מאוד כועסים על הילדים שלהם, כי הם מראים להם איך כל ההרגלים הרעים שצברת הם פשוט מקבלים בחינם. גם הטובים, אבל על אלה אתה שמח. הם גם שמים לב לכמה רעים שאתה תעמיד פנים שאין לך כי אתה תמיד רואה את עצמך כאדם שבוחר. אז אין לי הרגל רע של תמיד לאכול יותר מדי. אני פשוט הבחור שבמקרה עושה את זה. מתברר שכבר יש לך את זה והילדים שלך מנסים אותך—הם פשוט עושים את זה לא מתוך בחירה, פשוט זה מה שהמשמעות במשפחה שלנו, בסדר?

אז האברהם הזה, התוכנית שלו הייתה לעבוד עם המערכת הזו, חלק רחוק של הטבע האנושי. ומאז שהוא זיהה חבורה שלמה של בעיות עם הטבע האנושי והחליט שהוא גדל עם וכן הלאה, הוא הבין שהוא החליט שיהיו האנשים האלה, המשפחה הזו שלאט לאט תבחר ותחסן, נכון? תרגיל הרגלים, הרגלים טובים בילדיו. לצערו זה עובד רק אם יש לך ילדים.

למה ילדים ולא תלמידים?

תלמיד: מה עם תלמידים? נראה שלא באמת האמנת באלה. זו שאלה טובה למה, אבל אני חושב כי אם אתה חושב על עבודה עם הטבע האנושי אתה צריך לנסות לעבוד קרוב ככל האפשר לביולוגיה, אני חושב.

המרצה: אתה יודע שכולם חושבים שתלמידים טובים יותר מילדים. זה אומר במדרש. אבל זה עניין רק—זה לא פשט, אתה יודע. כמו, יצחק לא יכול היה להתחתן עם המדרש. כן?

כן, אם אתה רוצה באמת לעבוד, אתה צריך לעבוד עם ביולוגיה. זה תמיד רעיון טוב. ככל שאתה יכול ללכת ולא ללכת נגד הביולוגיה, אתה צריך. כלל כללי של שינוי חברתי, מהפכות חברתיות. אם המהפכה שלך, בכל פעם שמישהו אומר, יש לנו מהפכה, זה הולך להיות נגד המשפחה, זה כנראה לא הולך לעבוד. או שזה הולך לעבוד, אבל זה הולך לעשות את ההיפך ממה שאתה חושב שאתה עושה וכן הלאה.

אם יש לך מהפכה, אנחנו הולכים להשתמש בכל חלק של הטבע האנושי כמו שהוא, לא כמו שאנחנו חושבים שהוא צריך להיות, נכון? כמו שמקיאווילי אמר, אתה לא יכול להיות פוליטיקאי יעיל אם אתה מדבר על הטבע האנושי תמיד איך שהוא צריך להיות, נכון? אתה מתאר את הטבע שלך כמו שהוא ומשתמש בו. זה כנראה יעלה את הסיכויים שלך להצלחה. הגיוני? כולם מסכימים, אוקיי?

לכן אתה כנראה צריך להשתמש בדבר הזה שנקרא משפחה, ביולוגיה, שושלת, נכון? הגיוני?

הלאומית, מעבר לדור הרביעי שלך אבל לא ברמה שלך. זו לא חובה כלפי ילדיך בשלב הזה.

וגם, כן, מי שיבוא להלוויה שלך אתה צריך לדאוג לו. מי שלא יבוא כי הם יהיו תינוקות או שאתה תהיה מת לפני שהם בזה, לפני שהם נולדים - למה שתעזור להם? לא למה שאתה לא צריך, כאילו אין לך שום חובה ספציפית כלפיהם.

האתגר: צאצאים רחוקים מול שכנים בני זמננו

תלמיד: יש לך יותר חובה כלפי הבחור שגר בעיר הסמוכה?

המרצה: לא, ככל שאתה הולך רחוק יותר מהשולחן, גם יש לי פחות חובה.

תלמיד: מה? אפילו לא שמעת.

המרצה: אה. לא.

תלמיד: לא, יש לך פחות חובה כלפי [נין נין שלך], מאשר כלפי הבחור שגר עכשיו בעיר הסמוכה?

המרצה: אני לא יודע.

תלמיד: [לא ברור] להבין שאלה אחרת למה—

המרצה: למה? כי כבן אדם איך שאתה אומר זה כאילו אנחנו דואגים לחברה סביבנו מה שלא יהיה, נכון? נראה שאתה תעקוב אחרי הטעוץ הזה זה שאנחנו צריכים לדאוג לבחור השכן, בטח השכן, אבל הבחור, אפילו בפעם הבאה, יותר מנין נין שלך.

תלמיד: אולי. אני לא יודע. זה נראה כמו שאלה מוזרה, אבל למה אתה מקבל את זה?

המרצה: כי זה מה שנובע מהטעוץ שלך.

תלמיד: אוקיי, ולכן, אוקיי, אני לא יודע, אבל אני לא רואה מה הבעיה, ואם כן—

המרצה: אם לא, אז אני לא מבין את כל העניין. אם כן, אז אוקיי, אז אתה אומר חידוש גדול מאוד, שאדם צריך לדאוג יותר לבחור אקראי—

תלמיד: אני לא יודע בוודאות אבל אני לא רואה מה תהיה בעיה למה שאני צריך לדאוג לבחור אקראי. אני לא חושב שאתה צריך לדאוג לבחורים אקראיים בכלל. למה שתדאג לבחורים אקראיים? אתה מתכוון לבני אדם? יפה מאוד. אנחנו חולקים משהו שנקרא אנושות. במידה שזה רלוונטי אני צריך לדאוג ל— אני לא— אני לא רואה אדם— אני לא יודע. אבל אני אדם יותר כשאתה ואתה ביקשת ממני לדאוג לנכדים שלי כנכדים שלי, לא כבני אדם, נכון?

המרצה: בדיוק אמרתי לך כבני אדם יש לי תוכניות טובות יותר לפתור בעיות גזעניות אנושיות, נכון? עכשיו אנחנו פותרים את הבעיה היהודית, לא את הבעיה האנושית, נכון?

תלמיד: למה לא? כמובן שאני לא— אז הם בני אדם אז אנחנו חולקים אנושות אנחנו כן חולקים—

המרצה: אתה לא חולק איתם חיים, אתה לא חולק איתם עולם, אתה לא חולק איתם שום דבר, בצורה אנושית, יש לך דעות ויש לך חוויות.

תלמיד: לא, לא, אלה דברים שונים. כשאני אומר עולם, אני מתכוון לעולם של משפחה, לא עולם שחי באותה תקופה. זה לא מאוד מעניין, וקצת מעניין, אבל לא כל כך מעניין, אני לא חושב. יש קשרים אמיתיים, נכון? יש מגע אמיתי. אם אני במשפחה עם מישהו, אני חולק חיים בצורה מאוד אמיתית. אם אני חולק חיים בצורה מופשטת שנינו נקרא את אותו עיתון באותו יום, אוקיי, אני מניח שיש איזה קשר שם. אני לא יודע כמה.

ראינו כמו אישה שהייתה בת 106 ושאלו אותה מה השתנה? הכל. כן, זה לא אותו עולם. כן, הכל. מה נשאר אותו דבר?

העניין הוא שאני רוצה להגיע למשהו. אני רוצה להגיד משהו מעניין כאן. אני הולך להגיע לאיזשהו מקום.

תוכנית אברהם: מודל ההעברה הבין-דורית

אין. בדיוק. יש הבדלים. אליל זה דבר טוב. זה נשמע יותר טוב מגטשקע, בטח. האמת היא שלא היו אלילים. היו כמה גטשקעס שנשאר, אתה יודע?
תלמיד: פסלים.

המרצה: פסלים גם כל כך גרנדיוזיים גטשקע זה גטשקע פסל זה פסל זה לא גטשקע גטשקע פסל לא כל פסל זה גטשקע זה נכון זה כמו אחי שלי פעם היה שם פעם היה המועדון שם ליד בית ההורים שלי וקנדי בילווארד [קנדי בולווארד] והיינו קוראים לזה הגטשקע עם הצבי הגדול מועדון האלק [Elk Club] אבל זה לא גטשקע זה פשוט פסל של צבי אין גטשקע שם.

פרק ג': התוכנית האסטרטגית של אברהם: מעבר דירה והמצאה מחדש

המרצה: אני מניח שאתה יודע שהוא הולך לשבור את הגטשקעס זה תרגום חמוד אבל זה לא תרגום נכון אז הילדים אמרו שהוא הולך לעשות את זה ואז הוא הולך להתחיל לשכנע את כולם שהוא צודק ואז הוא הולך לעבור דירה כי זה לא מקום טוב לגדל את הילדים שלך בשכונה הזו במקום או מאיפה שהוא בא הוא קרא לזה הם מקום טוב הם הולכים ללכת למקום חדש שבו אף אחד לא יודע מי הוא הולך להמציא את עצמו מחדש נכון אתה יכול להגיד לכולם מי אתה ואני יכול להגיד אני הבן של תטא אני אומר אני אברהם המייסד של הדת החדשה והם לא היו צוחקים עליו כן אני יודע אנחנו יודעים אנחנו יודעים בדיוק איפה אתה הילדים אבל הבן של דאטא נכון זו הסיבה שאתה צריך לעבור דירה כי יש לך סיפור חדש נכון מי אתה אתה הקוסם ששבר את הכן ואז היו לך ויכוחים גם ויש לי תוכנית עכשיו אתה הולך לשנות את העולם כן בטח.

בניית הציוויליזציה החדשה

זה לא היה אמור לעבוד. אז הוא הלך למקום חדש, והוא הציג את עצמו, כולם אומרים פוצק [טיפש/פשוט]. והוא הציג את עצמו, אני הבחור שיוצר את הדת החדשה. אה, תוכנית מעניינת. התחיל לעבוד, נכון? הוא התחיל להשיג חסידים. ו, אבל התוכנית האמיתית שלו הייתה ש, כמו שאמרתי בהתחלה, התוכנית שלו לא הייתה רק לאפשר לחסידים, החסידים נחוצים, אתה יודע, לשלם עבור המשפחה. אבל, אני לא יודע למה. אבל, התוכנית שלו, והתוכנית שלו הייתה ליצור משפחה, נכון?

המזבח: מבנה מוסדי קבוע

הוא במקרה היה נגד זה. מי היה נגד זה? אברהם. הוא לא רצה שאף אחד יגיד, אני אתן לו עסקה. לא, לא המתנגדים. היום של המתנגדים, זוכרים את כל הסיפור של סדום. סדום היה המתנגד העיקרי של אברהם, נכון? הוא בא ל, היה נמרוד, מי שלא יהיה, אני לא יודע, מי שלא יהיה, הוא לא אומר את שמו באמת בכותרת, מי שהבחור היה שהיה נגד אברהם, הוא ברח ממנו, הוא הלך לכנען, נכון?

אז הוא הלך בתעלה והוא עשה את הדבר שלו, עין, והוא אומר בדיוק את המיקום. הוא יצר את זה במזבח, נכון? מזבח פשוט אומר, נכון? מה במזבח? הוא אפילו הראה מזבח. הוא היה מדמיין, כאילו, הוא ברח מ, כאילו, אנחנו מוצאים את זה, הוא הולך לישראל, איזה קופסה אקראית של סלעים במדבר במזבח. זה לא מה שזה אומר, נכון?

גבולות ההשפעה הבין-דורית והברית בין הבתרים

פרק א': התחבולה של מלך סדום ותגובת אברם

בוא נעשה הסכם שלום. תן לי את כל היהודים נפש [נפשות חיות], את כל היצורים החיים, תחזיר לי את כל הנשים והילדים והעבדים שלי. אני אהיה כל כך נחמד אליך, אני אתן לך את הכסף.

הלו? מי נתן לך את הנשים והילדים כדי להחזיר לי? למה שאני אחזיר אותם לך? על מה אתה משלם לי?

זה היה בלוף מתחילה ועד סוף. ואברם הבין את התחבולה. הוא לא מעוניין להילחם איתו, ואברם הבין שזה היה הוא מנסה להציל את כבודו, ולומר, "אה, באמת הכל שייך לי, אני כל כך נחמד, אני נתן לך קצת כסף."

אם הוא היה אומר, "הכל שייך לך, אז אנחנו העבדים שלך, תעשה איתנו מה שאתה רוצה" - כניעה ללא תנאי - אז אברם היה מנצח. אבל הוא הבין בסוף

אני מניח, אוקיי. חשבתי שכולכם לא מסכימים עם זה, אבל אני לא סבלני להבין להסביר לכם למה אתם לא, הדרך שאנחנו לא מסכימים. אז נשמע כמו הדרך שסיפרתי לכם את זה, אתם מסכימים, אז בואו נמשיך הלאה.

תוכנית אברהם במשבר: היריבות עם סדום וההיגיון של ההשגחה הטבעית

פרק א': הבנת אברהם: התוכנית בלי ילדים לא יכולה לעבוד

המרצה: אז בואו נמשיך הלאה. בכל מקרה, מאז שזו הייתה התוכנית, הוא הבין שאין לו ילדים, זה לא הולך לעבוד. אז הוא בא לאלוקים, שזה אומר מה? לדבר עם אלוקים לא אומר, היי, אתה יכול לפתור את הבעיות שלי, מה דעתך שתפתור את זו? זה אומר, האמת היא, כל התוכנית הזו מתפרקת, נכון?

והוא אמר לאלוקים, אבל פשוט עזב תראה בסדר הוא אמר הבטחת לי שר אבל זה חדשות מזויפות לא קורה אין לי אפילו ילדים אלוקים אומר שזו הייתה התוכנית שלו כמובן אני הייתי התוכנית הזו הוא עובד כל חייו בשביל זה אני הולך להיות השכר שלו נכון זה אומר לך לך ויהיו לך ילדים וכן הלאה, נכון?

ההבנה הטבעית מול הנסית של ההבטחה האלוהית

כלומר הוא עשה את הבעיה המקיאולית. מה אתה מתכוון לבעיה? כשזה אומר שאלוקים הבטיח לו את זה, זה אומר שזו הייתה התוכנית, נכון? זו לא הייתה התוכנית קסם, אלוקים היה הולך לעשות את זה, זה היה הולך לעבוד באופן טבעי, נכון? אם אתה מסתמך על קסם, אפילו אם אלוקים בעצמו אומר לך, לא תוכנית טובה. אפילו אלוקים בעצמו עשה את הטבע כך שדברים יעבדו, נכון? אם התוכנית שלך היא שאלוקים הולך להציל אותך מהעולם שהוא עשה, אתה עובד בצורה מאוד מבולגנת.

תלמיד: זה בגלל שאנשים אמרו בשבוע שעבר שאני מאי הופ שתיב [אני אולי התרגלתי] ואני רק עשיתי הכל טבעי. אני לא חושב שזה נכון. אני חושב שאתה צריך להבין איך אלוקים באמת עובד.

המרצה: אבל חנשן סקרה [עניין אחר] לדרשה ההיא. לא, זה שונה. זו דרשה שלישית. דרשה חמישית. אנחנו עד רשימה ארוכה של דרשות אחרות.

משבר אברהם: בעיית הירושה

הנקודה היא, הוא בא ואמר, זה לא עובד. והנה בן ביתי יורש אותי, נכון? התלמיד שלי או המנהל שלי, מה שזה בדיוק אומר, הוא הולך לרשת הכל והוא הולך לעשות מה שהוא רוצה בכנות זו לא הולכת להיות התוכנית שלי זה לא השכר שלי בסדר אז מה השם אמר אמר לו מה זה אומר נכון או שאנחנו קוראים את זה אז הוא חשב שחשבנו שהתוכנית הזו הוא הבין שמישהו אמר לו שהוא לא הבין את התהליך נכון הוא עשה טעות בסיסית.

הצורך באופטימיות תמימה

עכשיו סוג הדברים האלה עובדים עד הרגע הזה היה לו אחד מאוד תמים הוא כנראה היה צריך להיות כזה כי אם לא היה לו את זה הוא לעולם לא היה מתחיל את הצמחים מלכתחילה הוא באמת האמין שזה הכל הולך להסתדר בצורה מושלמת לחיות באושר ועושר עד סוף ימיהם הולך ללכת ולשרוף הומנואידים מה שלא יהיה לשבור את הגטשקעס של אביו איך אומרים גטשקע [געטשקע: יידיש לפסל/אליל] באנגלית?

פרק ב': סטייה: התרגום של "גטשקע"

תלמיד: כן אלילים גטשקע נושקת אלילים נכון תגיד את זה למישהו אחר.

המרצה: זה לא אותו דבר. זה לא אומר אותו דבר. זה תרגום גרוע. גטשקע. מה?

תלמיד: אמריקן איידול זה אמריקן גטשקע?

המרצה: טראכטעראן [תחשוב על זה]. הו אלוהים. איך זה נקרא? זה נקרא מילה שיש לה שתי משמעויות. אליל הוא תחושה של גרנדיוזיות שלגטשקע

שיש לו כהן בצד שלו, הם אומרים, אתה יודע, זה לא נחמד, אתה לא יכול פשוט לקחת את כל הדברים שלהם, יש חוק בינלאומי.

אז אברם אמר, תשכח מזה, קדימה, ממשיכים הלאה. אל תהיה הבחור שעשה כהונה נחמדה ותן לי את הכסף, תן לי את הרכוש. קח את כל העניין. ופלטס, מבינים את הסיפור?

אז זה לא - זה למה זה לא סטייר. ולכן הוא אמר, אבל על פי שיפוט חבריו הוא לא יכול להיות ממוסגר, נכון? בעלי בריתו, הם עדיין צריכים לקבל מה שהם רוצים.

אוקיי, עכשיו ממשיכים הלאה.

פרק ב': התוכנית הכושלת של אברם: בעיית הירושה

והנקודה היא שהוא הבין שזה - זו הייתה התוכנית שלו. עכשיו זה לא עבד. התוכנית לא עבדה בכלל. לא היו לו ילדים. אם אין לך ילדים, התוכנית לא עובדת.

הוא ניסה עם שניים מהילדים, לא עבד. ניסה עם ישמעאל, זו באמת הייתה תוכנית ב' שלו. אבל ברור שגם זה לא עבד טוב במיוחד. הוא ניסה, נכון? הוא ניסה. השם אמר לו, נכון? מה זה אומר, הוא אמר להשם? אולי ישמעאל והשם אמר לא. מה זה אומר?

הוא ניסה ללמד את ישמעאל להיות איש. ישמעאל לא רוצה להיות איש. עניין התיאולוגיה לא עובד כל כך טוב כמו... טוב, זה תלוי במי אתה. יש שני - 50% מה-DNA של האדם זה האישה, נכון? צריך לבחור את האישה בחוכמה. והגר הזו ממצרים לא הייתה כזו צדקת. אז זה לא עבד.

לאנשים יש גם בחירה משלהם, אבל גם הרבה קשור לאב, נכון? הוא בדרך של שמואל עם אמו, לא בעצמו, נכון? אז זה לא עבד טוב במיוחד.

אז עכשיו הוא תקוע. התוכנית שלו פושטת רגל, קרובה לפשיטת רגל. אז הוא הבין, או השם אמר לו, לא הבנת איך המשחק הזה משחק. באמת חשבת שזה הולך לעבוד. הם הולכים להגיע לכאן. אתה הולך להקים משפחה. כולם הולכים להיות צדיקים וטהורים. ועכשיו לאף אחד לא יהיו בעיות. אז אתה פשוט הולך לחיות בארץ החדשה הזו. אתה הולך להיות חזק, נכון?

יש לך צבא. יש לך 318 משפחה בתוך הצבא שלך, נכון? טוב, חזק יותר מצבא האימפריה הגדולה ביותר באותם זמנים. לאף אחד לא היה צבא גדול במיוחד. והם היו אמיצים והם היו צעירים והם היו כולם עבודה. הם היו מאוד מצליחים. הם רדפו כל הדרך מחברון לדמשק, זה די רחוק. בלילה אחד. אני לא יודע איך הם עשו את זה. זה חברון משרי. זה נחמד... לוקח בערך חמש שעות נסיעה.

בכל מקרה, אז...

פרק ג': ברית בין הבתרים: הבנה חדשה

בקיצור מעשה, השם אמר להם... זה נקרא פרשת ברית בין הבתרים. הוא אמר להם, זה לא עובד ככה. זו לא המציאות. אני אסביר לך למה.

מרבצה: למה? אתה יודע למה? אני לא באמת יודע. אתה יודע?

הסיבה היא כי יש גבול למה שאתה יכול לעשות עם הילדים שלך. הרגע הסברנו את הגבול הזה. יש גבול אמיתי. ההשפעה של אנשים על הילדים שלהם מאוד מוגבלת. יש גבול מובנים רבים. אחד מהם גילית עם ישמעאל. יכולות להיות לך הכוונות הכי טובות ואז הבן שלך פשוט אומר, "טאטי [אבא], יש לי תוכניות משלי לחיים." זה גבול אחד. אותו סיפור עם מה?

תלמיד: אני עדיין כועס.

מרבצה: מה?

תלמיד: זה הכעס שלך?

מרבצה: גבול שני, אבל הגבול החשוב יותר שאנחנו מדברים עליו כאן.

תלמיד: חשבתי שזה מה שאני...

מרבצה: חשבתי שאתה אומר?

תלמיד: כן, חשבתי ככה.

מרבצה: ו?

תלמיד: זה לא...

מרבצה: זה לא היה ה...?

תלמיד: זה מה שתמיד חשבתי שזה.

מרבצה: זה לא מה שהולך לעבוד.

תלמיד: לא, אבל יש בעיה גדולה יותר.

גבול ארבעת הדורות

מרבצה: הבעיה הגדולה יותר היא, זוכרים שהשפעה של אדם, גם אם יש לך משפחה טובה, הכי טובה, אתה מוגבל לארבעה דורות לכל היותר. וזה במצב טוב מאוד, נכון? רוב האנשים מוגבלים לדור אחד או שניים. אתה לא באמת יכול ללמד יותר משני דורות, נכון? כלומר, אתה לא יכול להשפיע בצורה אמיתית, נכון? אתה זוכר את זה.

דרך אגב, זה נכון גם למורים, נכון? רגע, בואו נעבוד על משהו. אתה לא יכול - יש בעיה אמיתית. אני נותן לך דרש כאן. אני מצטער, אתם יכולים ללכת לברטון בשביל הסוג הזה של דרשות, אבל זה מה שאני עושה עכשיו. אני מנסה לדבר על בעיות אמיתיות, אבל. וזה, אוקיי.

בכל מקרה, זה המשך מהגיליון שלי של פסח. אם זה נמסר, תבינו את זה. אם יש לכם שאלות, אתם יכולים להתקשר אלי ונעשה את זה לעבוד באמת. אבל זה לא עובד בצורה אמיתית.

הבעיה מתרחבת גם למורים

זו מגבלה גם למורים, נכון? אני חושב שיש - לאנשים יש יוהרה גדולה. כאילו, לאנשים יש הערכות יתר מטורפות של מה שבני אדם מסוגלים לעשות, אוקיי?

מה היה צריך להיווצר עם המורה שלנו ל-10,000 דורות? מה? אין דבר כזה להיות מורה ל-10,000 דורות. מה קורה? אנחנו קוראים לבחור הזה שחי לפני 3,000 שנה המורה שלנו. מה זה בכלל אומר? אין דבר כזה.

תלמיד: לא, שא [הרבי].

מרבצה: לא, זה אני.

תלמיד: אבל אני לא יכול לדבר איתו.

מרבצה: אוקיי, עכשיו יש בעיה גדולה. אז למה יש להם את הדבר הזה - לעולם, זה לעולם לא עובד כשאתה צריך את זה. כאילו, שמעת פעם מישהו משתמש בזה במקרה שזה שימושי? זה לא שימושי. רק אתה רק מבין שזה לא - זה קשה.

תלמיד: כן, זה קשה למכוניות החדשות אין את זה. אתה לא צריך לעשות את זה. אתה פשוט מצפצף ציוץ רגיל.

מרבצה: לא כל כך קל שוב, הא? זה הבית שלי שאני לוחץ עושה לך חנייה אתה שוכח כל כך הרבה, אוקיי.

בכל מקרה, משל, להראות לך הנקודה היא שיש לי שאלה אמיתית כאן. שאלה מאוד אמיתית. שאלה מאוד אמיתית. זה לא הגיוני. אתה יודע, אנשים אומרים, אה, הם לעולם לא מתו, אבל זה מזרי מאחורי השירותים הזה עדיין חי, לכן זה צריך להמשיך לנצח ככה. זה בלוף. אתה יכול להמשיך בערך דור וחצי ככה, אתה יכול.

והדבר העצוב הוא שאנשים שאמרו את זה, גם הם מתים. אז הם לא מבינים שהתוכנית שלהם תמיד הייתה נבואת שקר מזויפת. ואז הדור הבא או דור וחצי אחר כך הם אלה שתקועים. ואז כבר יש לנו מסורה שזה מה שאנחנו אומרים, ואז כולנו חיים בשקר. אני מדבר על דברים מאוד ספציפיים עכשיו, אבל בכל מקרה, זו בעיה אמיתית.

אה, זה גם - אני בעצם לא יודע שיש פתרון אמיתי לבעיה הזו. אני בעצם חושב שכל דור צריך להיות לו מורים משלו. זו האמת האמיתית. אבל גם, חייב להיות משהו יותר מזה. לפחות אנחנו חיים בעולם שעזר לנו לפתור את

מנסה לחיות במיני [?], והדור הרביעי יקבל בברכה - זה מה שזה אומר. זה בדיוק מה שזה אומר.

זה בדיוק - כלומר, אני רק לחתוך - עכשיו אני ממלא אותך על החלק הראשון של זה. טוב, כן, זה רק מתחיל בדור הרביעי זה השלילי. כן, כן, יש לך - אני לא יודע, אין לי פתרון. אני עושה - הפכתי את זה לכל הסיפור הזה כדי שתבלע את זה קצת.

אבל זו הבעיה. זה רק מתחיל בדור הרביעי, באמת. הבנת?

פרק ב': בעיית המורשת מעבר להשפעה הטבעית

ועכשיו, זה באמת - במילים אחרות, אני חושב שהדרך לומר את זה, הדרך היפה לומר את זה, שאני לא לגמרי מאמין בה, תהיה לומר שהוא באמת עובד על משהו שנועד לשרוד את המהלך הטבעי של בני אדם, אתה יודע, מאבדים את השפעתם ויש להם נכדי נכדים שהם לא באמת מכירים.

אבל אני לא יודע איך להסביר את זה, אז אני רק אומר את זה.

אבל הנקודה תהיה שעכשיו התשובה היא, מי אמר לנו לסבול בזמנים האלה כשאנחנו במחזורים של 400 שנה האלה? התשובה היא אברהם אבינו.

פרק ג': אברהם אבינו כמקור הסבל היהודי

עכשיו תבין משהו מאוד מעניין. הפרק הזה - לא אמרתי את זה, אפילו לא כתבתי את זה, אז אני צריך לומר את זה - ותבין, אז זה מה שאמרנו בשבוע שעבר.

המדרש אומר: למה עם ישראל סובל? כי המקור שלהם מכר אותם. מי המקור שלנו? אברהם אבינו. אברהם אבינו גרם לנו לסבול. זו אשמתו. כל אשמתו. כי הייתה לו בחירה: או שהילדים שלו הולכים לגיהנום או שהם סובלים בעולם הזה תחת האומות, והוא בחר בזה.

דנו בזה בשיעור. נתתי הסבר יפה לעניין הזה. אבל הנקודה היא שאברהם אבינו בחר את החיים האלה בשבילנו.

אבל עכשיו אני מוסיף לך: מה שהוא בחר - אולי בחיים אחד יכולת היה - מה שהוא בחר היה בדיוק בגלל הדבר הזה שהוא מנסה ליצור משהו שנמשך אחרי הדור הרביעי או שמתחיל באמת לעבוד אז.

עכשיו, עכשיו יש לי דבר חדש, דבר חדש שאני צריך לספר לך. כן, אני לא יודע, אני לא - אני אסיים עם החלק שלי ואתה תלך לישון ותגיד לי אם יש לך הזדמנות טובה יותר.

פרק ד': העקדה ובעיית זכות הסבא

עכשיו, מה שאני אומר הוא ככה. אתה זוכר את סיפור העקדה שאנחנו קוראים בראש השנה? והוא אומר, בסדר, זה - חם ולכולם כמו, כן, פעם היה איש זקן שרצה לשחוט את הילד הצעיר שלו. בסדר, מה אתה בשביל החיים שלי? אה, היית הסבא שלי? רק דיברנו שסבים לא משנים, נכון, אחרי איזה סיכוי.

מה הסיפור של אברהם להיות הסבא שלנו? זו גם אותה בעיה, נכון?

פרק ה': פירוש הרמב"ם לנסיון: פרסום, לא בחינה

אז אני רוצה לספר לך את הפשט. הרמב"ם אומר ככה. הרמב"ם אומר: זה לא היה הנסיון של אבחר [?]. זכור, לרמב"ם יש בעיה עם הנסיון. הנסיון נראה שאומר שאלוקים יודע משהו והוא מגלה. זה לא הגיוני.

אז, לכן, הרמב"ם אומר: לא, הנסיון לא אומר - הנסיון אומר האדם, הפרסום של משהו. נס. כמו, מלש [?], ונס, נכון? זה גם מה שנס אומר. זו גם התשובה לכל השאלות שיש לכם אנשים, שדברים צריכים להיות נס. כמובן, הם צריכים להיות נס.

עכשיו, ומה - עכשיו, לכן, בכל פעם שזה אומר בנסיון זה אומר שאנחנו לומדים משהו מסיפור מאוד פומבי, סיפור מאוד מפורסם. מה אנחנו לומדים מסיפור העקדה?

שני לקחים מהעקדה

זה אומר שיש שני דברים.

הבעיה הזו או איכשהו חשב אסטרטגיה עם זה. אבל אני נותן לכם שוט על פרשת ברית בין הבתרים בשוט מאוד רציני.

פרק ד': מסר ה' לאברהם: התוכנית חייבת להשתנות

אז אני אחשוב ככה. אז השם אמר לאברהם, אתה צריך להבין שהבעיה המדויקת שלך, אתה צריך קודם לפתור את הבעיה הזו. התוכנית המתוכננת יפה שלך לחיות באושר ועושר בארץ כנען עם הילדים והנכדים שלך היא שטות. כי תחשוב על הנינים שלך. האם הם יזכרו מי היה אברהם? אם הם יזכרו, זה יהיה באיזו דרך מוזרה ומזויפת.

אז אל - זו לא תוכנית טובה. זו מעולם לא הייתה תוכנית טובה. אני יודע שאתה חי כבר 70 שנה על בסיס התוכנית הזו או כמה שזה. הולך לחג' בעוד 20 שנה. זו לא תוכנית אמיתית. כמה זמן הוא חי על בסיס התוכנית הזו? 25 שנה, נכון? 24 בערך. זו לא תוכנית אמיתית. אתה צריך לחשוב על תוכנית טובה יותר.

אז הוא אמר ככה, תראה מה אני מציע. יש הרבה דימויים בסיפור הזה וזה קשה לפרש והמדרש יש לו כל מיני דרכים לקרוא את זה, אבל כולם מנסים לקרוא את סוג הבעיה הזו לתוכו. במקום יש לי תוכנית חדשה. אתה הולך לצטרף לעשות משהו שטוב יותר מזה. אני לא יודע מה הפתרון דרך אגב. אין לי מושג.

אבל אני כן יודע שמה שזה אומר זה כרוך בכך לא לתת לאנשים להציל את הנינים שלהם. כמו תחילת הכבשים זה בטוח אומר את זה.

המשמעות של 400 שנה וארבעה דורות

היום טרי ואמר תראה מה הולך לקרות. אני אגיד לך מה הולך לקרות. אני אגיד לך יודע משהו, תן לי רק לתת לך את המחיר. המחיר עבור מה - התוכנית שהולכת לעבוד שלא הבנת עכשיו - שיש לה מחיר. המחיר הוא ככה: במשך ארבעה דורות, או בגרסה אחרת של אותו סיפור אמר 400 שנה. 400 שנה אומר ארבע פעמים ארבעה דורות, נכון? אותו מבנה, נכון? 100 שנה זה כמו כמות האנשים שחיים כאן, ואז ארבע פעמים זה כשאף אחד לא זוכר את האנשים שזוכרים את האנשים שזוכרים את האנשים שזוכרים שזוכרים שזוכרים שזוכרים שזוכרים. זה מה שהשם עושה, נכון? מבינים?

זה מה ש-400 שנה אומר. כמובן, זה למה הקושיא הייתה 400 שנה. 400 שנה זו קושיא מזויפת. ה-400 שנה מתאימות ל, באותו קטע זה אומר, דור רביעי, נכון? דור רביעי ישובו הנה. האם זה אומר? הכל עובד עם ההיגיון הזה, שהטווח של אדם לא מתרחב מעבר לשלב הרביעי.

אז השם אמר, תראה, אתה חושב על השלב שאחרי זה, נכון? זה באמת - למה שאתה באמת מנסה להגיע - בדיוק הדור החמישי הוא זה או הדור הרביעי הוא מתי שאתה מנסה לפתור. אז המחיר עבור זה הוא שזה במשך שלושה דורות - במשך ארבעה דורות אתה הולך להיות בדיוק ההפך ממצב שאתה מדמיין. אנחנו הולכים להיות עבד לאומה אש שהולכת לעשות מה שהם רוצים עם הילדים שלך.

ואז יהיה לנו מחזור שהולך לפתור איכשהו. זה היה השידור מהשבוע שעבר. אבל עכשיו אני מוסיף משהו חדש מאוד.

העקדה כסוד אי-ההתבוללות היהודית: בחירתו של אברהם לעלות מעל הדור הרביעי

פרק א': הסתירה המרכזית: תזה נגדית מתעוררת

מרכזה: ובכן, זה סותר את כל הגיליון. זה סותר, בדיוק. זה מה שאני מנסה להגיע אליו. אני מגיע לזה. זה סותר את כל הגיליון. זה סותר את כל הגיליון.

הדרך לגרום לזה לעבוד תהיה לומר משהו כמו שהסיבה האמיתית שזו הדרך האמיתית - הסיבה האמיתית שהיהודים לא מתבוללים היא לא בגלל הדבר הטרגי של ליאו שטראוס, אלא בגלל שאנחנו מאמינים שבדור הרביעי משיח כבר יבוא. נכון? למה שלא אתבולל ואהיה גוי? כי זה לא יעבוד היום, בסדר, אבל זה יעבוד בעוד ארבעה דורות. לא, מה אתה רוצה? נכון? זה מה שזה

אז אני מבין שזה מה שהוא מתכוון לומר. מה שהוא מתכוון לומר הוא - אני לא יודע אם השם מתכוון לומר את זה, אבל זה תמונת מצב. מה שהוא מתכוון לומר הוא שזה מה שאנחנו מדברים עליו כשאנחנו אומרים את זכות העקדה. זכות העקדה פשוט אומרת -

זה אומר שבעשיית העקדה הזאת, ובאמת העקדה היא אותו דבר כמו ברית בין הבתרים. אברהם אבינו מלמד, בוחר גלות לילדיו - זה מה שהעקדה היא רגשית או תמונה עבור, כי אברהם אבינו אומר, וזה מה שאמרתי לך לשאלה שלך:

אברהם אבינו, בגלל שהוא מנסה לפתור בעיה מאוד רצינית, שחורגת מכמות הדאגה שיש לך לילדים שלך, כי הוא מנסה לפתור את זה לדור החמישי, נכון - זה דרש ממנו לא לדאוג לארבעת הדורות הראשונים. זה דרש ממנו לחשוב רחוק יותר מזה.

ואם דרשתי ממנו - לשחוט את בנו שלו - טוב, הוא אולי לא ממש שחט את המתנה, אבל הוא כן גרם - זה קשה ללכת בגלות, או יעקב, או איפה שזה היה. הוא כן גרם - לא היטלר להרוג את כל ששת מליון היהודים - היה אברהם אבינו גרם שילדים להם הוד [?]. על. זה מה שהמדרש הוא.

למה הוא קרא לזה ככה? כי הוא ניסה לחשוב מעבר לזה. הוא ניסה ליצור משהו ששורד את סוף התהליך הטבעי של הורים משפיעים ויוצרים את ילדיהם.

פרק ח': הקשר למשיח והגבול האינסופי של אהבת ה'

אז זה חלק - וזה באמת סוף הנבואה. זה מה שהוא אמר. זו הנבואה של אברהם אבינו, הגבול, הגבול האינסופי של אהבת ה', שזה מה שהמשיח אמור להיות, שזה מה שעם ישראל מנסה לכוון אליו, הוא סוג הדבר שאתה לא אכפת לך מעצמך או מהילדים שלך.

כי אם אתה הולך לעבוד עם הילדים שלך, אתה לא הולך לשרוד את הדור החמישי.

אז אמרתי שאתה לא צריך לדאוג לילדים שלך כי אתה צריך לדאוג לעצמך. דרך אחרת לומר את זה היא שאתה לא צריך לדאוג לילדים שלך כי אתה מנסה לדאוג למשהו שחורג מכל זה, ולכן נמשך חמישה דורות. ואז בדור החמישי, הם ניצלים.

זה התירוץ שיש לי לומר. לא פתרתי שום בעיות. רק הבהרתי את הבעיות מאוד.

פרק ט': העקדה כסיפור אי-ההתבוללות היהודית

וזה הסיפור של העקדה. סיפור העקדה הוא הסיפור של היהודים שמסרבים להתבולל וגורמים לנכדי הנכדים שלהם לקבל בעיות או להיוושע.

חתוך את זה לרמה השנייה - אני לא מסביר את זה. זה למה העולם אמר שזה מה שמראה שהנבואה היא כל כך חזקה. זה נראה כל כך ברור לאדם שעושה את זה שאין לו שום בחירה. זו האמת.

אין לי הסבר איך זה אמור לעבוד. אמרתי לך שאני לא יודע. אין לי הסבר איך זה עובד.

תלמיד: זה התנועות [?] של הקושיא שלך, שהם תמיד מקבלים את הנבואה להרוג את הילדים שלהם.

מרצה: [לא נרשמה תשובה ברורה]

העקדה כפרדיגמה: חזון משיחי מעבר לאופקים דוריים

פרק א': חוסר האפשרות המעשית והזכות הנבואית

מרצה: מבחינה מעשית, אין תרגול. אמת הולכת ושוחטת את בנה. לא, לא שחטנו את בנם. זה משל. הבחור הזה הוא משל.

לא, אני אומר, אז... הוא גרם לבנו ללכת למצרים. אם הייתם סוג האנשים שיכולים לשרוד את מצרים, אז הדבר של אברהם אבינו יכול היה להתחיל לעבוד.

דבר אחד שאנחנו לומדים הוא שנביאים מאוד בטוחים בנבואה, כי אף אחד לא יהיה מוכן להרוג את בנו אם הוא לא היה מאוד בטוח שזה אלוקים מדבר אליו. הוא מניח שאנשים לא - די נחמדים, אולי כמה אנשים אפילו ישכחו, אבל אנשים נורמליים לא ראויים לכל דבר. הוא היה בחור טוב. זוכר? בסדר, תקשיב, זה החלק השני של הסיפור שלי. רק תראה את שני הדברים האלה.

אז בכל מקרה, זה מלמד אותך את הנבואה, ומכיוון שנבואה היא יסודית לדת, אז זה אברהם אבינו היה מייסד הדת - מלמד אותנו שנבואה היא מאוד אמיתית לנביא. אגב, זה איפה שמישהו יודע - אנחנו לא יודעים את זה עדיין. איפה שהנביא הוא מאוד אמיתי. בסדר?

דבר שני שהוא מלמד את המורים הוא כמה רציני - יש לי סאש [?], אני מפספס - זה מה שזה אומר ומתאר כמה קשה היה לאברהם אבינו לעשות את העקדה הזאת, והוא נתן את כל זה בשביל אברהם אבינו. בזה תקרא את זה. מה שהוא אומר, הוא מתאר - תדמיין שאתה צריך לקרוא את זה. תביא לי - אני צריך לספר לך, אני אוהב ביאס [?], לא את האמיתי. כן, זה זה שאני אולי אשאל אחרי החדש שלי. עוד אחד אני שומר אותו תמיד כאן. ואתה רואה שם, אני אספר - מה שאני כמעט בחוץ.

פרק ו': קריאה מהרמב"ם: הרצינות של אהבת ה'

אז כאן זה אומר ככה. הפתרון הזה - איזו פרשה אמרתי שזה? אה, טוב מאוד, צדקתי.

זה אומר ככה: אבל - והוא אומר, מתחיל לדבר על - פתאום כאן מדבר על הנוף - הדבר הראשון שהוא אמר שאנחנו לומדים הוא כמה אדם צריך לעשות בשביל אהבת ה', לא בשביל - לא קשה ראשון בשביל אהבת ה'.

אז הוא אומר, ואז הוא אומר זה מדבר על אולי הוא אמר את זה - איך אתה עושה - יש לה עוד - אברהם אבינו, זה כמו שזה היה נכון שזה - מה צריך - כשזה שאני אומר נכון, האם זה עושה את זה אדנה [?], כמו שזה פלסטיק. מה שהוא אומר, מנסה להסביר לך מה הסיפור באמת - למה זה - למה הסיפור מסופר על אברהם אבינו?

הוא אומר: הוא התחיל ללמד את היחוד, נכון, אחרי שם ונבואה, ולעזוב - להשאיר את הדעה הזאת, הידיעה הזאת תמיד, ורק להגביל עניין אחר, נכון, למשך אנשים אליו. כמו שנאמר, ובדיוק כמו שאנחנו עוקבים אחרי הדעות האמיתיות שלו, הידע האמיתי שלו, אנחנו גם עוקבים אחרי הדברים הנלקחים ממעשיו. אנחנו גם - אנחנו מחקים את הידע והמעשים של אברהם. זה מה שהרמב"ם אומר.

קל שכן זאת ספולה, קל חיים עדס [?] של עקידת יצחק, שהוא, בזה, הוא הראה את האמיתות של הנבואה וכמה רצינית אהבת ה'.

הטענה המוזרה של הרמב"ם: עלינו לחקות את העקדה

אז הוא אומר משהו מאוד מוזר. אנחנו צריכים לחקות את העקדה. נכון? כי אם כל ההיגיון של העקדה של היסטוריון הוא לעשות משהו מפורסם, לפרסם משהו, והוא אומר במיוחד, לא לחתום על משהו, לא לחתום על איזה זקן אקראי - כמו שהוא מתאר קודם כמה חשוב זה היה, הוא לא היה הכל, הוא אומר.

היה אדם שהיה מאוד זקן והוא באמת רצה ילד והוא רצה שיהיה לו עם מצאצאיו, ויש לו את הילד הזה שהוא זקן וכל כך קשה, והוא הרג אותו אחרי שלושה ימים. לא כשהוא היה בתשוקה. זה מה שזה אומר, לקח שלושה ימים. אתה לא צריך לחשוב, הוא הלך שלושה ימים, היה לו הרבה זמן לחשוב על זה.

אז, אנחנו לומדים - וזה מה שאנחנו לומדים מ - כי אנחנו צריכים לחקות את הפעילויות שלו. אנחנו לומדים מהמעשים שלו בדיוק כמו שאנחנו לומדים מהלימודים שלו, מהמחשבות שלו. מה קורה כאן? מאוד מוזר. אתה עושה את העקדה? מה קורה כאן? כל הנקודה של העקדה היא שאתה לא צריך לעשות את זה בכל מקרה. אבל מה קורה?

פרק ז': הפרשנות החדשה של הדובר: העקדה כברית בין הבתרים

זה חוזר לשיעור הקודם שלנו, לשיעור שלנו משנה שעברה, מהשבוע שעבר. זה רק יכול היה להתחיל לעבוד אם אתה מפסיק לחשוב על היום ומחר. אם אתה יכול לדמיין את הספר הזה, אם אתה יכול - זה נראה טוב לאור הנושא איש.

כן, זו הגאולה, נכון? זה המייל הבא של בוא. ואני חושב שמה שהמייל הבא אמר, "צא משם" זה אחרי, נכון?

בכל מקרה, אין לי מוצק - הבעיה רק אמרתי לך שזה נראה להיות הסיפור של הצוערים. זה חם הולך לצ'אט החדש שלי.

פרק ב': האשמת האבות והסוד המשיחי

מרצה: אני חושב שזו עבודה טובה מאוד ואנחנו צריכים להאשים את אבותינו שתקעו אותנו בזה. והסיבה שהם עשו את זה הייתה כי הם האמינו

שמשיח יבוא אחרי - אחרי זה, אבל לא להם.

לפעמים זה היה - היה יהודי זקן שבא למרדכיים [כנראה: רבי או סמכות תורנית], והוא שאל אותו, "מתי היא תבוא?" [מתי משיח יבוא?]

הוא אמר, "לא בימי או בילדי או בנכדי."

זה הסוד. אם משהו באמת חושב שאני - משיח הולך לבוא בימיו, הוא לא קיבל שייק אחד. המשיח שלו הוא הדבר שבא אחרי שנכד הנכד שלך מת.

פרק ג': סיום: הבעיה הבלתי פתורה

מרצה: אין לי תא [פתרון]. לא, זה לא - לא, אני לא מתכוון לזה. בסדר, אני לא יכול - אין לי פתרון. אני רק אספר לך את הבעיה. אולי, אני לא יודע.